

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemati velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.

Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserte) vsprejema upravnništvo in ekspedicija v „katol. Tiskarni“ Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Vredništva telefon-števil. 74.

Štev. 46.

V Ljubljani, v soboto 26. februarja 1898.

Letnik XXVI

Slavnostna seja deželnega zbora kranjskega.

Danes se je na slovesen način vršila slavnostna seja deželnega zbora kranjskega. V tej seji je bila na dnevnem redu jedina točka predlog posl. dr. Papeža, Schwegelna in dr. Tavčarja, da dežela Kranjska po posebnem odposlanstvu deželnega zbora izrazi svoje čestitanje in izjavo neomejene vdanosti in hvaležnosti povodom 50letne cesarjeve vladarske slavnosti.

Predlog, ki so ga podpisali vsi člani deželnega zbora, se glasi:

Podpisani predlagajo, dež. zbor naj sklene:

Predsedstvo dež. zbora kranjskega in člani dež. odbora, ter trije člani, katere je voliti iz treh kurij dež. zbora, se odpošljejo kot deputacija na najvišji cesarski dvor in se jim naroča,

najpokornejše čestitati v imenu dež. zbora in vseh prebivalcev vojvodine kranjske Njegovemu ces. in kr. apostolskemu Veličanstvu, najmilostljivejšemu cesarju in vojvodi povodom izredne in srečne svečanosti preslavnega 50letnega vladarskega jubileja,

potrditi neomahljivo zvestobo in udanost, ki trdo in nerazdružno vežeti že stoletja deželo našo s presvetlo cesarsko rodovino,

in izraziti čustva neomejene ljubezni in udanosti, kakor neizmerne hvaležnosti, ki navdajejo vse prebivalstvo te dežele radi neizcrpne milosti in blagohotnosti presvetlega vladarja in gospodarja dežele,

ter pred najvišjim cesarskim prestolom izraziti preserčno željo našo, naj bi Božja previdnost nam ohranila še mnoga, mnoga leta preljubljenega cesarja in vladarja v blagor domovine, države in Njegovih zvestih narodov.

Deželni glavar Detela otvori sejo z nastopnim govorom:

Visoki deželni zbor! Stoletja so pretekla v večnem teku časa, ne da bi bili narodi širne Avstrije imeli slično priliko kakor letos, ko proslavljajo petdesetletnico vladanja Njegovega Veličanstva, in katerim se pridružujejo presvitlему cesarju vedno zvesto vdani prebivalci kranjske dežele.

Božja previdnost je ohranila dolgo dobo let presvitlega cesarja v blagor in srečo Avstrije, in nadjati se smemo, da se bo izpolnila najiskrenejša želja avstrijskih narodov, da Bog ohrani presvitlega cesarja do skrajne meje človeške starosti, v blagor cele Avstrije. (Živahni: Dobro klici.)

Nadaljuje nemški: Današnja slovesna seja deželnega zbora vojvodine Kranjske ostane v njeni zgodovini velikega zgodovinskega, neminljivega pomena, ker bode pričala, da so sinovi kranjski brez razlike strank združeni v čustvih neomahljive zvestobe in ljubezni do prevzvišenega vladarja, katerega naj vsemogočni Bog ohrani, varuje in blagoslavlja. Ta čustva izrazimo z naidušenimi klici: Slava presvetlему cesarju! (Poslanci naidušeno zakličejo trikrat slava in hoch.)

Ko se je pričel predlog čitati, vstali so vsi poslanci, došli v slavnostnih oblekah, ter stavek za stavkom burno odobraval predlog in na koncu s slava klici na cesarja pritrdili soglasno predlogu, na kar je deželni glavar konstatoval, da je predlog soglasno vsprejet.

(Naslov konfiskovan.)

»Kaj je resnica, naša človeška resnica?« tako modruje po pravici Nejaz Nemcigren. »Pravijo, da je nekoč malce zaspala. Tedaj sta ji podtekli tekmovalki, slabost in zlobnost, svoji hčeri: zmoto in laž. Ko se je resnica predramila, se

je razveselila hčeric, nji tako podobnih, a skoro, toda prepozno, je spoznala, da to nista pristni njeni hčeri. Od tedaj se bje neprestana vojska med resnico in med zmoto in lažjo, in tega boja ne bo nikoli konec, ker zmota in laž se veljavita za resnico ter sta resnici tako podobni, da človeški rod, ki plačuje stroške te vojske, čisto ne ve, ali nam narekuje gola resnica ali razgaljena laž, kaj verjemimo!«

(Konfiskovanih 11 vrst.)

In zares, tako je že sodil plemenit mož — grof Barbo. Na naši rodni zemlji, v visoki deželni zbornici, je imenoval ta plemeniti mož narodnega zastopnika kanonika Kalana — lažnika!

Naš zastopnik — lažnik? To je huda obsodba! Huda obsodba ne le za njega, ampak tudi tudi za naš narod!

(Konfiskovane 4 vrste.)

Kaj torej?

Težka stvar je, težka! Mi cenimo poslanca Kalana, mi imamo globoko spoštovanje do njega resnicoljubnosti. Nam ne more priti niti na um, da bi bil ta mož lagal, lagal, ko se je šlo za čast in avtoriteto vladnega zastopnika.

(Konfiskovanih 13 vrst.)

Kje je torej resnica, a kje laž?

Težko je soditi o tako kočljivi stvari. Morda bi morali bridko obžalovati, da smo tako na glas mislili, kakor bi dejal grof Barbo. Prepustimo sodbo narodu.

Povejmo, kaj je bilo, in narod naj sodi!

Prva stvar: Poslanec Kalan je v ponedeljek obžaloval, da je vlada prepovedala nedolžno igro »Nemški ne znajo!« in dejal: »... obžalujem to zlasti, ker je odlok ravno tisto provzročil, kar je hotel preprečiti, namreč razburjenost, in da se poslužim tega izraza — politične demonstracije.«

LISTEK.

Josip Juraj Strossmayer.

Životopis.

(Dalje.)

Kapelan.

Meseca julija leta 1836 je dovršil Strossmayer svoje bogoslovne študije v Pešti, vendar ni mogel biti takoj posvečen, ker ni imel potrebne kanonične starosti in je poleg tega bil bolehen. Kot vrlega klerika ga vzame tedaj tisto leto biskup Kuković s seboj na popotovanje, da nekoliko okreva in si od duševnega napora oddahne. Kuković je šel v Karlove Toplice, a Strossmayer je ostal na Dunaju pri frančiškanih in čakal na biskupa, da se z njim domov povrne. Popotovala sta na vozu in pot je trajala celih 14 dni. V bavonskem gozdu, v katerem je takrat hajdukoval glasoviti harambaša Šobri Janoš, in v neki kalvinski vasi pripetila se jima je nezgoda, katere se biskup Strossmayer še danes spominja.

Med tem je dosegel potrebno kanonično starost in si tudi na zdravju precej pomogel. Zato ga dne 12. februarja 1838 posveti biskup Kuković v subdijakona, dne 15. v dijakona, a dne

16. v mašnika. Mladega duhovnika pošlje na to biskup kot kapelana v Petrovaradin, kjer ostane do oktobra 1840.

V Petrovaradinu se je mladi Strossmayer vsled učenosti in svoje ljubeznivosti vsem prikupil, tako da je spomin na Strossmayerja tam še dolgo in dolgo živel. Prve odlične osebe Petrovaradina in duhovniki, od njega mnogo starejši, so se poganjali za njegovo prijateljstvo. Septembra meseca leta 1840 nastane med Strossmayerjem in njegovim župnikom dr. Antonom Mihaličem nesporazumje in mladi Strossmayer poprosi za premeščenje. Vrh tega gre 7. oktobra sam v Djakovo in zvečer istega dne poprosi biskupa Kukovića, da ga premesti iz Petrovaradina, a najraje vidi, da ga pošlje na Dunaj, kjer hoče položiti doktorat iz teologije, česar ga je bil prosil že poprej.

Biskup Kuković — ki ga je poprej tako rad imel — sprejel ga je precej ostro, skoro osorno, in mu ukazal, naj se vrne v Petrovaradin. Strossmayer, ki je prenočil pri tedanjem djakovskem župniku Mihaljeviću, je bil jako vznemirjen ter je celo noč prebil v molitvi, in ko je drugo jutro odmaševal, zapisal je v svojem zapisniku v latin-skem jeziku te-le besede:

»Vedno sem rad molil, zlasti pa nocojšnjo noč; in zato, če smem gledati v prihodnost, namenil me je Bog za velike reči.«

Ta stari listek nahaja se sedaj v akademiji na posebnem pergamentu prilepljen in raztolmačen od samega biskupa. In čudno! Komaj je Strossmayer dobro odmaševal, pride mu poziv, naj se takoj poda k biskupu. Dospevši v dvorano zapazi, kako mu Kuković gre nasproti in kako veselo obrača neko pismo. To je bil dopis, katerega je prinesla večerna pošta in v katerem cesarski dvorni župnik Feigerle naznanja, da je cesar Ferdinand dne 30. septembra istega leta vsprejel Strossmayerja v višji duhovniški zavod pri svetem Avguštinu na Dunaju.

Ko razvidi Strossmayer, za kaj se gre, in vspodbujen po nočni molitvi, položi Kukoviću roko na ramo in reče: »Vedite, Prevzvišeni, da sem jaz vaš naslednik.« Kuković se na to razjezi, stopi za korak nazaj in reče: »Ah, kako predrzen mlad človek!«

In vendar, kako lepo se je pozneje to uresničilo in kako je Kuković sam pomagal in odločno zahteval, da naj Strossmayer postane škof!

(Dalje sledi.)

Vlada je namreč dejala, da se je bati v društvu »Zveza«, ko bi se igrala ta igra, političnih demonstracij, in zato je igro prepovedala. Kanonik Kalan je torej dejal, da je marveč prepoved vzbudila v društvu razburjenost, ali, kakor se izraža odlok, »politične demonstracije«.

Baron Hein je na to odgovoril: »On (Kalan) je rekel, ne vem, ali je res, ali ne, pa on je rekel, da je vzrok onih demonstracij, ki so se prigodile v »Zvezdi«, bila prepoved.«

Poslanec Kalan: »Tega nisem rekel,« namreč da je bila prepoved kriva demonstracij v »Zvezdi«.

Baron Hein: »Vi ste to rekli.«

Poslanec Kalan: »Ni res!«

Baron Hein: »Viste to rekli, in to meni kaže tudi, kdo je bil provzročitelj tiste demonstracije, in to je ona stranka, katere voditelj je gospod poslanec kanonik Kalan.« Potem je izgovoril še več besed, o katerih pozneje.

Včeraj, to je v četrtek, je klub katoliške narodne stranke zahteval, da se o vsej stvari prebere javno in glasno stenografični zapisnik. In stenogram je pričal, da kanonik Kalan besede »v Zvezdi« nikdar ni izrekel. In vendar je zašla v uradni list in celo v »Correspondenz-Bureau«.

Baron Hein je izjavil, da njegove besede niso bile naperjene proti katoliško-narodni stranki in da obžaluje, da so se napačno tolmačile. Na nedeljske demonstracije pa je mislil zato, ker mu kaj drugega ni bilo znano in ker mu je župan Hribar med demonstracijami naznanil, da bi demonstracije koj prenehale, ako se prekliče prepoved igre.

Poslanec Hribar se je pa vzdignil ter konštatoval, da to ni res, da med demonstracijami ni sporočil deželnemu predsedniku, naj prepoved prekliče in da bo potem konec demonstracij, ampak da mu je že v nedeljo naznanil, da smatra prepoved za skrajno ponesrečeno, in mu svetoval, ako še ni ekspedirana, naj se ne ekspedira.

(Konfiskovanih 44 vrst.)

Deželni zbor kranjski.

XIII. seja dne 24. febr.

Ob 1/11. uri deželni glavar Oton Detela otvori sejo; vlado zastopa dež. predsednik ekszellenca baron Hein.

Ko je bil prečitani zapisnik zadnje seje, prečitata posl. dr. Papež kot načelnik kluba katol. narodne stranke in posl. Povše kot predsednik katol. polit. društva in osrednjega odbora katol. narodne stranke izjavi, kateri smo že včeraj objavili.

Zapisnikar nato prečita dotični odstavek iz stenografičnega zapisnika.

Vodopravni zakon.

V imenu upravnega odseka poroča poslanec dr. Tavčar o prošnji več obrtnikov sodnega okraja tržiškega, da bi se dopolnil § 17. dež. vodopravnega zakona z dne 15. maja 1872 l., ter predlaga:

Deželni zbor prizna živo potrebo, da se ekspropriacija dovoli tudi pri električnih napravah, katere goni voda, ter odstopa peticijo deželnemu odboru z naročilom, da zadevo presodi in v bodočem zasedanju stavi primerne nasvete. — Obvelja.

Agrarne razmere.

Pri tej točki je bila daljša razprava gledé agrarskih operacij. Razprave so se udeležili poslanci Božič, Hribar, Lenkh, Povše, deželni predsednik in poročevalec Lenarčič.

Vsprejeta je bila resolucija posl. Božiča, ki se glasi:

Gledé nadrobnih razdelb skupnih ekvivalentnih gozdov na Notranjskem naj c. kr. deželna komisija za agrarske operacije povsod enakomerno postopa, ter da ondot, koder je to iz gozdnogospodarskih ozirov potrebno, dotična dovoljenja za nadrobne razdelbe izdaje in da se zemljemersko osobje za agrarske operacije v okviru kredita primerno pomnoži in pri tem na prosilce ozira, ki so slovenskega jezika zmožni.

Dalje je bila vsprejeta nastopna resolucija posl. Kalana:

Visoka vlada se pozivlje, da z ozirom na veliko pravno in gospodarsko-zgodovinsko

važnost starih katastralnih listin — map, parcelnih zapisnikov, indikacijskih tabel — vse potrebno ukrene: 1. da se te listine ohranijo in 2. da se spravijo na splošno dostopnem kraju ali v licejalni knjižnici, ali pa v deželnem muzeju.

Razne podpore.

V imenu finančnega odseka poročata posl. Murnik in dr. Papež o raznih prošnjah za podpore. Podpornemu društvu slušateljev na visoki šoli za zemljedelstvo na Dunaju se dovoli 30 gld. Prošnja občine Slavine za posojilo za šolske namene se s priporočilom izroči deželnemu odboru.

Posl. Zelen toplo priporoča to prošnjo ter izrazi željo, naj bi se hitro rešila.

Dalje se deželnemu odboru v primerno rešitev odstopijo prošnje I. Adamiča v Ponikvah za podporo pri očiščevanju požiralnikov na Rašici; občine Črnomelj za deželni prispevek za vodovod; posestnikov vasi Pšenična Polica v občini Cerklje, iz Kala, Štrekljevca in Amote za vodovoda; istotako prošnja vasi Gor. Oskoršnice.

Prošnja občine Št. Jurje pri Šmariju se izroči dež. odboru s priporočilom, naj bi glede uravnave tamošnjih vodâ prišel priprave. Poslanec Košak to prošnjo toplo priporoča z ozirom na sklep l. 1895. Te vode delajo vedno večjo škodo in zadnji čas je, da se potoki uravnajo, kedar se bode uraval tudi potok Veliki Breg.

Prošnja županstva v Slavini za vodovod, katero toplo priporoča posl. Zelen, se izroči s priporočilom deželnemu odboru v rešitev; istotako prošnja županstva v Vrabčah za vodnjak v vasi Selo.

Prošnja županstva na Raki za vodovod se izroči dež. odboru z naročilom, da že v prihodnji proračun vstavi potrebno svoto za ta vodovod. Prošnja podpira posl. Pfeifer rekoč: Že dne 18. jan. 1896. je dež. zbor spoznal potrebno, da se preskrbi Raka s pitno vodo, ter privolil za napravo vodovoda na Raki 30% prispevek v pokritje dotičnih na 4586 gl. proračunanih stroškov, toraj znesek je 1375 gl. 80 kr. iz dež. sredstev pod tem pogojem, da dež. odbor predloženi načrt vodovodne naprave spozna za primerne. Ta načrt pa ni ugajal dež. odboru — kakor je to naglašal g. poročevalec, treba je bilo toraj skrbeti za drugi načrt, ki pa še ni izdelan. Stroški naprave tega vodovoda po novem načrtu so od dež. inženirja zračunani na 14.600 gl. s pristavkom, da se novi načrt izdela v kratkem. Ker je za l. 1898 določena svota dež. prispevka za napravo vodovoda žalibog že porabljena za druge vodovode, tako da za letos ni mogoče dobiti dež. prispevka za raški vodovod, izrečem željo in prošnjo, da se l. 1899 omogoči dež. prispevek, ker je do tje lahko izdelan novi načrt.

Prošnja podpira poslanec Lenkh; dežel. odbornik Povše pojasni, zakaj se delo ni že pričelo.

Prošnja županstva v Idriji za vodovod se izroči dež. odboru v rešitev.

Prošnja vasi Vel. Osilnik pri Turjaku za vodnjak se izroči dež. odboru z naročilom, da dovoli primerno podporo. To prošnjo priporočata posl. Višnikar in Pakiž.

Posl. dr. Papež, ki je poročal o gorenjih prošnjah za napravo vodovodov in vodnjakov, poroča tudi o vodnjakih v Ambrusu in okolici. Zbornica sklene, da se že letos naredi jeden vodnjak v Ambrusu za poskušnjo in se potem prihodnje leto nadaljuje z vodnjaki v Suhi Krajini.

Razne stvari.

Vsprejet je bil načrt zakona o preložitvi in razširjavi dež. ceste Radna-Mokronog-Vel. Loka med km. 17-500 in Mokronogom.

Posl. Modic poroča o prošnji občine Hrenovice Gorice za izločitev iz senožeškega okraja ter združitve s postojnskim ter predlaga: Prošnja se izroči deželnemu odboru z naročilom, da to vprašanje prouči, v slučaju potrebe v to svrhu odpošlje člana dež. odbora ali dež. uradnika, da se osebno o vsem prepriča in da v prihodnjem zasedanju o tem poroča.

Poslanec Jelovšek poroča o prošnji županstva Studenec in nekaterih posestnikov, da bi se okrajna cesta, ki pelje od Studenca do Kožuha, uvrstila mej deželne ceste. Poročevalec prizna potrebo te uvrstitve in jo toplo priporoča; vendar deželni zbor ni mogel končno o tem sklepati,

ker je manjkalo mnenje cestnega odbora. Obvelja predlog, da se prošnja izroči deželnemu odboru, da poizve mnenje cestnega odbora in deželnega stavbenega urada in o tem poroča v prihodnjem zasedanju.

Konečno poroča poslanec Modic o prošnji županstev v Dol. Logatecu in v Rovtahn, da se ne zgradi cesta z Rakeka v Dol. Logatec. Obvelja predlog, da se ta prošnja izroči deželnemu odboru v rešitev.

Konec seje ob 3. uri popoldne.

XV. seja dne 25. febr.

Deželni glavar Oton Detela otvori sejo ob 1/11. uro; vlado zastopa deželni predsednik ekszellenca baron Hein.

Afera Kalan-Barbo.

Zadnje seje deželnega zbora se vrše v znamenju popravkov in plemenitaške brezozirnosti nasproti zastopnikom ljudstva, katerih rojenice niso položile v svilnate zibelji. Afera Kalan-Barbo je vzbudila v vseh narodnih krogih največje ogorčenje; v obče se obsoja smelo postopanje poslanca grofa Barbota, kateri je z nečuvnimi izrazi brez osebnega povoda žalil ne le samo gospoda poslanca kanonika Kalana, temveč vso stranko in vse slojeve prebivalstva, ki visoko čislajo in spoštujejo gospoda kanonika; žalil pa tudi ugled deželnega zbora, koder je grof Barbo izza ščita imunitete metal strupene pšice na svojega tovariša, kateri mora in sme za-se zahtevati vsaj toliko ozira in spoštovanja, kakor grof Barbo. Ta dogodek in vsi spremljujoči ga prizori svedočijo, da se Nemci v deželnem zboru kranjskem zavedajo svojega vpliva, in da bi s skrajno brezozirnostjo vladali v deželi, ko bi zopet prišli do krmila. To naj odpre oči onim, ki morda še danes post tot discrimina rerum delajo ovire pošteni, resni spravi med obema narodnima strankama. Želo nasprotstva se je sicer globoko zajelo, toda razmere nas silijo vsepovsod, da ne širimo prepada.

Začetkom seje deželni glavar Detela izjavi, da izbran odbor vseh treh strank preiskuje to zadevo, katera bode rešena še pred sklepom zasedanja.

Poslanec Kalan pripomni, da z ozirom na to obljubo deželnega glavarja za danes ne označi stališča nasproti izjavi poslanca Barbo, da si pa pridrži to pravico za prihodnjo sejo, ako se zadeva zanj častno ne reši.

S tem v zvezi pa je drug dogodek. V seji dne 15. t. mes. je namreč gospod poslanec dr. Tavčar odločno protestiral proti temu, da bi bil on »plačan zagovornik« zavarovalnic. Poslanec dr. Tavčar je namreč dne 11. t. mes. v imenu upravnega odseka poročal o snovanju deželnih zavarovalnic proti ognju, toči in živinskim boleznim. Isti dan je naš list objavil notico, katere zadnji odstavek se je glasil: »Ideja deželnih zavarovalnic se je v vseh kronovinah že tako razširila in ukoreninila, da je ne bodo zadušili vsi mnogobrojni plačani zagovorniki zasebnih zavarovalnic.« S tem se je čutil poslanec dr. Tavčar žaljenega ter je v naslednji seji imenoval poslanca Kalana in dr. Žitnika obrekovalca, dokler mu ne dokažeta, da bi bil morda iz sebičnosti zagovornik zasebnih zavarovalnic. To zadevo je grof Barbo smatral kot razlog svojim psovkam, da si se njega prav nič ne tiče.

Ker pa naš list nikdar ni imel namena, in tudi pri tej priliki ne, v tem oziru posl. dr. Tavčarju očitati kako sebičnost, zato je v današnji seji posl. dr. Žitnik izjavil v imenu uredništva »Slovenec« in kot priča potrdil, da gospod poslanec kanonik Kalan ni pisal notice, v kateri se je g. dr. Tavčarju očitalo, da je plačan zagovornik privatnih zavarovalnic, in dalje izjavil, da se z dotično notico ni hotelo dr. Tavčarju nič sebičnega očitati, ker je sploh priznana nesebičnost dr. Tavčarja.

Na to je posl. dr. Tavčar izjavil, da vzame pojasnila dr. Žitnika v vednost in da vsled tega zadoščenja prekliče žaljive besede, katere je bil izrekel o tej stvari v zbornici.

Razne podpore.

Kmetijski družbi kranjski se dovoli iz blagajničnih preostankov za pet let brezobrestnega posojila v najvišjem znesku 10.000 gld. v svrhu povzdige kmetijstva, s pogojem, da vsako leto polaga račun o tem posojilu. (Poročevalec posl. Hribar.)

Vipavske sadjarske zadruge prošnja za podporo se izrodi dež. odboru v primerno rešitev. (Por. dr. Majaron.)

Istotako prošnji občine Črešnjevec za vodovod ter županstva na Polici in Grosupljem za prispevek za cesto Perovo-Grosuplje.

Občini Št. Vid nad Ljubljano se zagotovi za vodovod v Vižmarji prispevka 20 odst. vseh stroškov. Ker pa je letošnji kredit v te namene že porabljen, bodo se v prihodnjih letih podporni prispevki stavili v proračun. (Poročevalec poslanec Kalan.)

Posl. dr. Žitnik v imenu fin. odseka poroča o loterijskem posojilu ljubljanskega mesta. Pasiva so koncem l. 1896 znašala 1.632.514 gld. 63 $\frac{1}{2}$ kr. Temu nasproti stojé aktiva v skupnem znesku 1.471.675 gld. 76 $\frac{1}{2}$ kr., torej bi moralo biti v blagajnici 160.838 gld. 87 kr. Ta svota pa je popolnem pokrita v blagajnici, klavnični zalogi, z vlogami v hranilnici in raznimi tirjatvami. To poročilo se vzame na znanje. Odobri se proračun za l. 1898 loterijskega posojila s potrebščino 74.593 gld. 73 kr. in pokritjem 84.165 gld. 76 kr., toraj s prebitkom 9572 gold. 3 kr. Istotako se odobri proračun amortizacijskega zaklada.

Dalje poroča posl. dr. Žitnik o kupni in menjalni pogodbi med mestno občino ljubljansko in zakladom meščanske bolnice. Poročilo se odobri.

Ceste.

Posl. Jelovšek poroča v uvrstitvi več občinskih cest med okrajne ceste, in sicer: V selski občini Velika Dolina:

- cesta imenovana »beli pot«, ki se odcepi od Zagrebske državne ceste in drži čez Cerino in Žejno do križa v Sobenji Vasi;
- cesta, ki se odcepi od državne ceste v Čatežu in drži do sedanjega Savskega brodu, z njeno stransko progo do starega brodu;
- cesta, ki se odcepi od Mokriške okrajne ceste blizu Mokriške kapelice in drži do državne ceste;
- cesta, ki se odcepi od državne ceste v Jesenicah in vodi do Save, in
- cesta, ki se odcepi od Mokriške okrajne ceste pri Novi Vasi in drži v Veliko Dolino, z njeno stransko progo do Dolinskih trat. (Št. 2436 l. 1895.)

V selski občini Št. Jernej:

- cesta, ki se odcepi od okrajne ceste Šent Jernej—Pleterje v Šmarji in drži čez Dolenje Vrhpolje in Vrhpolje do Mihovega, in
 - cesta od Pleterske lipe proti Drči do potoka.
- Okr. cestni odbor kostanjeviški mora vse navedene ceste šele potem prevzeti v svojo oskrbo, kadar jih bodeta občini izdatno posuli.

Dalje zbornica odobri poročilo dež. odbora, da se napravi 980 m. dolga okr. cesta med Št. Rupertom in Rakovnikom po načrtu, ki ga je dal izdelati okr. cestni odbor mokronoški.

Železnica Celovec-Trst.

Daljša debata je bila o prošnjah županstva v Tržiču in Radovljici za zgradbo železnice v Tržič. Poročal je o teh prošnjah posl. Lenarčič, debate so se udeležili poslanci Ažman, ki je govoril za črto Tržič-Bohinj, Zelen za črto Tržič-Loka-Divača, dalje Murnik in dr. Schaffer. Vsprejeta je bila konečno resolucija, s katero se vlada pozivlja, da pospeši zvezo s Trstom, da se ne ozira na one načrte, ki so za izvoz Češke v tem oziru brez pomena ali pa bi mogli temu prometu služiti le potom peažnih pogodb. Pred vsem naj bi se vlada ozirala na črto Tržič-Kranj-Loka-Divača, in ko bi bila ta črta nemogoča, naj se ozira na črto Celovec-Tržič-Bohinj.

Prošnji županstva na Breznici za odobritev neke preporne izjave se ne ustreže.

Nato je bila tajna seja.

Kriza?

Po raznih poročilih nahaja se baje ministerstvo v kritičnem položaju. »Nemcev ni pridobilo, a Čehe zgubilo« — tako slóve formula, ki naj označi položaj kabineta Gautschevega. Nam se ta pesimistična poročila ne dozdevajo povsem verjetna. Da je položaj vlade kritičen, to je istina — a to je bila istina od tistega hipa dalje, ko je baron Gautsch nastopil vlado. Prevzel je položaj, težaven, kakoršen še ni bil nikdar v konstitucionalni dobi v Avstriji. Toda, ali je položaj postal

od takrat še bolj težaven in kritičen? To je neverjetno in skoro nemogoče. Eksempel je danes isti, kakor takrat: Ali odnehajo liberalni in nacionalni Nemci od obstrukcije — ali pa zborovanje tega parlamenta mogoče ni. Baron Gautsch, prevzemši predsedstvo tega kabineta, je dobro vedel, da stvar tako stoji, kakor zgoraj označeno. Poskusil je najprej obstrukcijo s koncesijami pridobiti v toliko, da odneha od obstrukcije in se spremeni v regularno opozicijo. Ta poskus bil je — po porazu prejšnjega kabineta — prvo, kar je bilo v nesrečnem položaju, v kateri je zavozil grof Badeni s svojo nerodno politiko, na mestu. Šlo se je za rešitev ustave in baron Gautsch postavil je v to vse svoje sile. To je bilo od njega pošteno in lojalno; odkrite simpatije vseh prijateljev ustavnega življenja so ga pri tem trudapolnem in nehvaležnem delu spremljale.

Zlasti so ga spremljale simpatije vseh Slovencev, kojih narodna eksistenca, narodna preteklost in bodočnost korenini jedino le v osrednjem parlamentu.

Povsod teptani smo jedino le v parlamentu imeli pozicijo, iz katere smo košček za koščekom narodne svobode iztrgali od osrednje oblasti. Če ta pozicija pade — potem nam ostane kot jedina pozicija kranjski deželni zbor. Toda kaj moremo iz te postojanke storiti za velike večino slovenstva, bivajočo izven Kranjske? Vsaj v bližnji bodočnosti, ko ledina še ni razorana za drugo topografično konfiguracijo, nego jo je ustvaril narodu sovražni zgodovinski razvoj!

Trdi se, da baron Gautsch na noben način noče absolutistično vladati, da se svojim prizadevanjem, reaktivirati parlament, stoji in pade. To stališče barona Gautscha mu mora zadobiti v sedanjem trenutku vse naše simpatije. Toda to je še premalo. V tem položaju je naša dolžnost, če hočemo biti zreli realni politiki, odločno podpirati vlado, ki stremi lojalno po tem, kar mora v sedanjem hipu biti največja skrb našega naroda, ohraniti ustavo z direktno voljenim osrednjim parlamentom.

Kaj nas sicer čaka? Ne prikrivajmo si tega. Že se napoveduje »bodoči mož«, ki naj bi imel nalogo, reaktivirati oktoberski diplom z volitvijo državnega zbora po deželnih zborih. Taki rešitvi krize morali bi se mi Slovenci najodločneje ustaviti. Ta rešitev ne pomenja nič več in nič manj, nego našo narodno smrt. Par poslancev iz Kranjske — to bi bila vsa slovenska delegacija v takem državnem zboru. Izvenkranjski Slovenci izginili bi s površja.

Takemu početju treba je za časa ustaviti se — in to je baš v sedanjem hipu edino le mogoče s tem, da lojalno podpiramo sedanja osrednjo vlado pri njenem lojalnem prizadevanju.

Naša narodnost, naši lastni narodni interesi, morajo nam stati v prvi vrsti! Tega nam noben zaveznik zameriti ne sme in ne more!

Iz hrvatskega sabora.

Iz Zagreba, 11. febr.

Specijalna razprava o proračunu.

V prošlih saborskih zasedanjih po navadi ni bilo nobene specijalne razprave o proračunu. Letos pa je opozicija upotrebila priložnost, da tudi v specijalne razpravi izjavi svoje nazore o današnji upravi in o duhu današnjega zistema. Ta razprava je trajala celih pet dni in opozicija je spravila še marsikaj na dan, kar ni mogla pri generalnej debati.

Le o jedni točki ni mogla govoriti, namreč o poglavju: ban. Pri tej točki je predsednik hotoma zamolčal vprašanje, hoče li kdo govoriti, nego je dal o predlogu hitro glasovati; večina je seveda predlog odobrila; ali v ime opozicije je dr. Brestjensky zahteval besedo, dokazovaje, da predsednik ni korektno ravnal. Vendar pa mu predsednik ni dal besede, a na trditev Brestjenskega o nekorektnosti ni zinil niti besede, nego je le izjavil, da je sabor že sprejel dotično točko. Na ta način je večina zabranila, da se o banovej politiki pri tej priložnosti ni moglo razpravljati. Prišlo pa je pri sledeči točki o deželnem arhivu do ostre polemike med poslancem Smičiklasom in banom.

Že celih dvanajst let se razvlači vprašanje o hrvatskem arhivu, ki ga je sedanji ban na skrivaj poslal v Budimpešto. Znano je, kako burna je bila radi tega prva saborska sednica izza tega dogodka in kako sta bila iz tedanjega sabora izključena in kasneje obsojena poslanca Starčević in Tuškan, ki sta pa pri zadnjih volitvah prišla zopet v sabor na veliko nezadovoljstvo banovo. Ban je kasneje v jedni sednici obljubil, da bode dal preiskati spise, ki so prenešeni v Budimpešto, ter vse povrniti v Zagreb, kar jih je hrvatskih. Ali to se do dandanes ni zgodilo.

Pokojni zgodovinar R. Lopašić je bil radi tega poslan v Budimpešto, ali po njegovej izjavi niso hoteli činovniki mažarskega arhiva z njim v tej zadevi nič delati, ker so bržkone imeli tak nalog od svoje vlade, samo da se to vprašanje ne reši in da ostanejo spisi v mažarskem arhivu. Poslanec Smičiklas, ki je sam strokovnjak, je zahteval od bana, da je zdaj že skrajni čas, da se ta zadeva reši, pa da se izpolni njegova beseda. Naj gleda ban, da prisili ogerska vlada svoje činovnike, da izvrše svojo dolžnost, in da Hrvatska ne čaka nič več na ono, kar je njena last. Ban ni znal na ta poziv opozicije nič drugega odgovoriti, nego da hrvatska vlada ni pozabila na svoje dolžnosti, pa da se tudi tako hudo ne mudi za te spise.

Je-li pa to dostojen odgovor, naj sodi občinstvo. Če kdo kaj obljubi, pa ne izpolni, pravijo mu, da ni mož beseda. A kako je pa tudi mogoče, da morejo jednostavni činovniki zabraniti, da se ne izpolni, kar zahteva jedna vlada? To vse se godi le zato, da bi se sčasoma pozabilo na to vprašanje in da bi mnogi važni spisi ostali v Budimpešti. Toda varajo se močno, kajti Hrvati ne mislijo pozabiti na svojo last ter jo bodo zahtevali, dokler se jim ne povrne. Večina je seveda banov odgovor sprejela z odobravanjem ter odobrila to točko proračuna.

Pri poglavju za bogočastje in nauk vnela se je huda debata o medicinski fakulteti. Opozicija je zahtevala od vlade, da vendar začne jedenkrat resnobno misliti o tej zadevi ter čim preje vse prirediti, da se popolni hrvatsko vseučilišče z medicinsko fakulteto. Denarja je zdaj zbranega že do 600.000 gld. ter s te strani ni toliko zaprek, da se ne bi dale premagati. Neobhodno je potrebno, da pošlje vlada nekoliko mladih lečnikov na vseučilišča, da se spopolnijo v raznih strokah medicinskih, za katere so se sami odločili. Sicer pa se nahaja med hrvatskimi lečniki izvrstnih strokovnjakov, ki bi mogli lahko precej prevzeti profesorske stolice.

Ban vendar ni tega mnenja ter se je izjavil, da se boji proletarijata medicinskega, a za druge dežele pa ni zvana Hrvatska, da jim odgaja zdravniške. Ta poslednja izjava pokazuje najbolje tendencije današnjega zistema, češ, kaj Hrvatom mari za sosede v Istri, Dalmaciji, Bosni in Hercegovini, kamor bi seveda mogli v prvem redu zdravniki s hrvatskega vseučilišča. Zares ozkosrčna in nenarodna politika, ki se pokazuje v izjavah in delovanju pri hrvatskeji vladi in narodnej saborskeji večini.

A kaj pa porečemo o izjavi poročevalca letošnjega proračuna, o dr. Egersdorferju, ki je sicer za popolnitev vseučilišča, ali le z domačimi učnimi silami, katerih pa po njegovem mnenju ne moremo zbrati dosta za to fakulteto. S tujimi silami pa ne gre odpirati tako važne šole, kajti na ta način bi si mogli tudi Zulukafrji odpreti vseučilišče.

Ta izjava, na katero se hrvatski listi niso še do zdaj ozrli, dokazuje, da poslanci večine zares ne mislijo resnobno o hrvatskih gmočnih in duševnih zadevah. Sicer poznamo dr. Egersdorferja, da v svojej preobilni rabulistikii marsikaj pove, kar se ne sme smatrati resnobnim, ali o takih vprašanjih, ki se tičejo časti naroda, se pa vendar ne sme na ta način ponižati narodno čuvstvo. Ni dosta, da nas ponižujejo tujei, n. pr. dr. Mömsen, še sami si dajemo zaušnice. In treba si je zapomniti, da je te besede spregovoril vseučiliščni profesor. Kaj takega se ne bi moglo zgoditi pri nobenem drugem narodu, in tudi omenjeni profesor gotovo ni resnobno mislil, kar je povedal, nego se je tako izrazil, samo da ugodí vodji stranke, katereji pripada. Zares nedostojno ali tudi žalostno.

Posebno hudo je prijemal vlado in sodnije dr. Derenčin radi konfiskacij opozicijskih časopisov. Imenoval je to ravnanje kar naravnost kot nedostojno za ustavno vlado. Ali ban je odgovoril, da se bode tudi še za naprej tako ravnalo, kajti na Hrvaškem se zdaj še ne more dopustiti sloboda tiska. Dobro mu je odgovoril Derenčin, da to slobodo uživajo vladni časopisi v obilnej meri, a od pravične vlade bi se smelo pač zahtevati, da smatra vse državljane za enakopravne. Vkljub temu seveda opozicija ne zdvaja, kajti tudi njej mora jedenkrat zasijati sloboda. Malo preostro, a tudi krivično je napadel poslanec sodnike, češ da so podkupljivi. To se o hrvaških sodnikih ne more trditi, da se pa izvrši pod političnim pritiskom marsikaj tudi pri političnih sodnijskih razpravah in obsodbah, kar se ne bi smelo, to je pa tudi resnično. Dokaz za to je ravno slučaj z župnim upraviteljem Djundjerovićem, ki je bil radi volitev zaprt tri mesece, a te dni proglašen na razpravi v Oseku za nedolžnega. Kako so vendar mogle oblasti nedolžnega duhovnika toliko časa imeti zaprtega in kako ga je mogel državni pravdnik dolžiti upora, če ga je zdaj sodnja spoznala za čisto nedolžnega. To je bila prava samovolja dotičnih oblastij in sicer le zato, ker je dotični duhovnik bil opozicijski kandidat ter bi bil izvoljen v sabor, da niso oblasti proti njemu na tako krivičen način ravnale. Podkupljivi niso sodniki niti druge oblasti, pač pa so več ali manj odvisne od današnje vlade. — 11. februar je bil sprejet proračun tudi v tretjem branju. Razprava je trajala od 10. januarja, tedaj ravno mesec dni.

Politični pregled.

V Ljubljani, 26. februarja.

Notranji položaj v Avstriji se je v teku zadnjih dni zelo poslabšal. Vkljub dolgotrajnemu in neumornemu prizadevanju Gautscheve vlade se ni moglo doseči sporazumljenja mej Čehi in Nemci v deželah češke krone. — Toda to bi za vlado še ne bilo najhujše. Najhujši udarec za Gautschev kabinet obstoji v tem, da ni mogel pridobiti na svojo stran nemških zastopnikov, pa tudi češki so mu za sedaj odrekli vsako pomoč. Nemci namreč z nova izjavljajo, da hočejo nadaljevati z vso silo obstrukcijo v državnem zboru, ako vlada popolno ne prekliče jezikovnih naredeb, in bodo tudi glasovali proti obnovitvi nagodbe z Ogersko. Pa tudi Čehi so izjavili ministerskemu predsedniku, da naj nikar ne računa na njihovo podporo, ako hoče izdati take jezikovne naredbe, kakor jih namerava sedaj. Vlada je torej izgubila najboljšo oporo, Mladočeha, a tudi levece ni pridobila na svojo stran. Stališče barona Gautscha je torej sedaj mnogo neugodnejše, kakor pa je bilo stališče grofa Badenija. — Ker se zaključil zasedanje češkega deželnega zbora šele 5. marca, se državni zbor ne snide, kakor se je prvotno trdilo, dné 10. ali 13. marca, marveč šele dné 15. marca. — Ta dan se je pa določil tudi vsled tega, ker se 13. marca boji vlada večjih demonstracij, ako bi bil zbran državni zbor. Takoj po zaključitvi češkega deželnega zbora skliče posl. Jaworski na Dunaj parlamentarno komisijo, ki pa se bode baje posvetovala le o predsedniškem vprašanju in o zadevah, ki so z otvoritvijo državnega zbora v ozki zvezi. Otvoritveni seji bo predsedoval starostni predsednik posl. Proskowetz. O bivšem zborničnem predsedniku vitezu Abrahamoviču se trdi z vso gotovostjo, da ne prevzame nobenega mesta v zborničnem predsedstvu. Takoj po otvoritvi državnega zbora se vrše volitve v delegacijo in kvotno deputacijo, ob enem pa predloži vlada svoje predloge in načrte, ki se tičejo obnovitve nagodbe z Ogersko.

Deželni zbori zaključijo v najkrajšem času svoje sedanje zasedanje in celó nižjeavstrijski deželni zbor, o katerem se je vedno trdilo, da bo zboroval najdalje časa, dovrši svoje delo najbrže že 2. marca. Precejšnji del deželnih zborov je že nastopil počitnice in mej temi so tudi trije večji, namreč gorenjeavstrijski, ki je predvčeraj zaključil sesijo, moravski in gališki. Večina sedaj še zborujočih deželnih zastopov se peča z deželnim proračunom in nekaterimi manjšimi zadevami. Češki deželni zbor bo poleg tega razpravljaj še o adresi, ker se je, kakor znano, doseglo potrebno sporazumljenje. Tudi v kranjskem deželnem zboru je ta zadeva še nerešena in je vče-

rajšnja slavnostna seja najbrže pokopala vsako misel na kako rešitev adresnega vprašanja. Še bolj kočljiva, kakor adresno vprašanje, pa je volilna preosnova za deželni zbor. Le prav malo je deželnih zborov, ki so se v tem zasedanju pečali s tem vprašanjem, še manje pa število onih, ki so to zadevo rešili povoljno in v smislu opravičenih zahtev deželanov. Razun nižjeavstrijskega deželnega zbora, ki je v tej zadevi še nekako najbolj pravično postopal, se je malokateri deželni zastop dotaknil te bodoče rože in še to tako rahlo, da se jej ni zgodilo prav nič žalega. Največ, kar se je v tem oziru sklenilo, je uvedba direktnih in sem ter tje tudi tajnih volitev ter morda konečno še neznatna pomnožitev mandatov v tej ali oni obstoječi deželnozborni skupini. Delovanje deželnih zborov v tem oziru pač ni vredno nobene posebne pohvale.

Organizacija poljskega kluba. Poljski klub gališkega deželnega zbora, kateremu pripadajo sicer vsi poljski deželni poslanci, kateremu pa je dosedaj vendar le manjkalo posebne tesne organizacije, se je sešel na povabilo načelnika poslanca Jaworskega k posebni seji ter pri tej seji sprejel nastopno resolucijo: V vsaki zadevi, ki je večje važnosti v narodnem oziru, posebno pa v vsakem jezikovnem vprašanju, je takoj sklicati poljski klub, ako se namerava vložiti kak predlog glede takih vprašanj; deželni odbor v takih slučajih ne more sklepati, dokler mu ni znan odlok poljskega kluba, posebno pa deželni odbor ne more v tem oziru pričeti nikakih pogajanj s poslanci rusinske narodnosti, dokler ga ni v to pooblastil poljski klub; v vseh takih slučajih sme načelnik poljskega kluba sklicati sejo, ne da bi mu bilo treba čakati na poziv klubovih članov. — V enem oziru je torej ta določba na svojem mestu, ker krepi organizacijo poljskega kluba. Toda iz posamnih odstavkov je razvidno, da jo preveča nekako sovraštvo napram rusinskemu narodu in njegovim zastopnikom, katerim se s tem odvzame vsaka priložnost, delovati v dež. zboru v korist svojega naroda, in se bodo smele obravnavati le stvari, ki jih bo odobril poljski klub. Proti temu bodo gotovo nastopili zastopniki tlačenega in skoro brezpravnega rusinskega naroda v deželnem in ako bo potrebno tudi v državnem zboru. Vsakemu narodu se mora pa res privoliti toliko prostosti, da sme slobodno vsikdar in povsod zagovarjati svoje težnje.

Obsojenj Zola nastopi, kakor poročajo njemu prijazni listi, takoj svojo kazen, ki je — mimogredé bodi omenjeno, — najvišja, kar jih določa dotični francoski zakon. Tiskovni zakon iz l. 1881, ki se je vporabil proti Zoli, namreč določa zapor od osmih dni do jednega leta in denarno kazen od 100—3000 frankov ali jedno obeh kaznij. Zapor nastopi Zola baje vsled tega takoj, ker ne mara še nadalje razburjati javnega mnenja in da lažje v miru dovrši že započeti roman o dogodkih zadnjih dni. Tlači ga neki le jedna skrb, ali mu bo v ječi na razpolago nizek pripraven stol, na katerem bo lahko pisal novi umotvor. Nov dokaz, s kakimi bedastimi malenkostmi se sedaj na dolgo in široko peča židovska klika. Obsodba »prvega« literata je umevno kar največ razburila vso židovsko socijalistično kliko. »Z obsodbo ni prizadet Zola«, piše »Radical«, »temveč le resnica sama. Porotniki so podlegli terorizmu vlade in po »umazanem« časopisju zapeljanega moba.« »Generalni štab je zmagal«, trdi »Petit Republique«, »zveza sablje s kropilnikom obhaja zmagoslavje.« Druga glasila te vrste se nadjajo, da se sedaj povrne mir in bode vlada sedaj razumela, kako preprečiti verske, civilizacije »nevredne« boje. Trezno sodeče prebivalstvo in pa še ne do cela podkupljeno in ne z židovskim denarjem vzdrževano časopisje pa sodi vse drugače o tej rešitvi Zolinega vprašanja in dokazuje, da je ravno s tem znova potrjena obsodba žida Dreyfusa, ki je tako izpadla, kakor jo je pričakoval narod že tekom razprave, pri kateri Zola ni navedel nobenega dokaza za svoja razžaljenja in sramotilna sumničenja.

Krečansko vprašanje. Kakor morska kača se vije to vprašanje v zgodovini otoka Krete, leto za letom mineva in vender še ni niti najmanjše nade, da bi se zadeva rešila vsaj deloma povoljno v korist zatiranemu narodu. Ves svet je sicer v tem jedin, da se mora Krečanom prej ko prej pomoči do zaželjene samostojnosti, toda ko se je

treba energično poslužiti v to potrebnih sredstev, nima nobena vevlast dovolj eneržije, da bi uspešno sodelovala pri tej akciji. Najbolj razburja sedaj glave evropskih diplomatov vprašanje gledé krečanskega guvernerja. Zagledalo je v tem oziru beli dan že več predlogov, listi so objavljali že več kandidatov za to mesto, toda vselej se najde nekdo, ki prepreči namero te ali one vevlasti. Izginil je s površja polkovnik Schäffer, princ Jurij, črnogorski vojvoda Petrovič in več drugih mož; to je šlo tako dolgo, dokler se ni Rusija umaknila s pozorišča in prepustila vso zadevo sultanu in ostalim evropskim vevlastem. Nasvet, naj bi sultan izbral kandidata za guvernejevo mesto, pa ni našel odmeva pri nekaterih diplomatih, posebno angleških, francoskih in italijanskih, in so prišli vsled tega na drugo misel. Tako imamo sedaj dva nova predloga. Prvi meri na to, naj dve vevlasti vzameta vso zadevo v roko in jo konečno rešita, drugi pa nasvetuje, naj se imenuje začasni evropski poslovodja za Kreto, ki naj uvede na otoku ustavo, kakoršno so sklenili poslanci, a je sultan še ni odobril. O prvem nasvetu se že sedaj lahko trdi, da ne bode prodril, ker Anglija in Rusija ne moreta skupno delovati, Avstrija in Nemčija se v zadevo nečeta preveč vmešavati, Francija in Italija pa tudi ne bodeta prav radi igrali vlogo mešetarjev. Večja pozornost se obrača torej na drugi nasvet in se za mesto začasnega voditelja imenuje vnovič italijanski admiral Carnevaro, ki si je pridobil sedaj na Kreti že precej izkušenj. Ako se to zgodi, potem seveda Avstrija in Nemčija naglo ostavita otok in se ne bodeta mnogo brigali za imenovanje končnega namestnika, katerega itak nihče ne more nastaviti, dokler ga ne potrdijo vse vevlasti. Seveda se lahko razbije tudi ta načrt, kakor se jih je razbilo že več pred njim.

Cerkveni letopis.

Razni časopisi poročali so povodom bisernice sv. Očeta, da mu je došlo denarnih daril skupno 3 milijone gld. Rudečkarški umazani list »Delavec« seveda ni mogel strpeti, da ne bi svojem bralcem poročal o »revnem papežu« ter se poleg tega podlo norčeval iz ljudij, ki raji dajo svoj denar za Petrov novčič, ko pa socijalnim demokratom v zobe. Ta vest lancirana je od framasonskih listov, kakor pravi »Osservatore Romano«, s tem zlobnim namenom, da bi svet začel misliti, kako da se je zboljšal položaj papežev v vsakem oziru. Verniki naj bi mislili, da je papež prost in bogat, ter mu zato ni treba nič več pomagati. Omenjeni list pristavlja, da se pač nikdo ne bo dal speljati tem izmišljenim poročilom framasonskih listov.

Papež Pij IX. odklonil je tistih 3,225.000 lir, katere mu je laška vlada dne 8. majnika 1871 ponudila po garancijskem zakonu. Raji je živel od miloščine vernikov. Tako dela tudi sedaj vladajoči Leon XIII., ki je tedaj navezan le na mile darove vernih katoličanov. In od teh porabi za svojo osebo le malo. Pač pa vzdržuje svoj dvor in misijone, visoke šole, umetnosti služeče zavode in naprave, podpira uboge in stiskane. Tako je dal pred kratkim narediti steklene omare, ki bodo varovale znamenite Rafaelove slike, da jih prehitro ne izbriše časa prst.

Na njegove stroške poslikali bodo zakristijo lateranske cerkve, ki je prav za prav papeževa prestolnica in mati vseh cerkva. Toraj: da bi le vsak drug mogočnej in vladar tako dobro porabil svoje mnogo večje dohodke, kakor jih prav obrne papež, ki živi od miloščine.

Za sklep 19. in pričetek 20. stoletja pripravljajo se velike svečanosti, s katerimi naj se izkaže Bogu hvaležnost za dobrote, prejete v minolem stoletju, ter se mu izroči in posveti prihodnje.

Glavne točke programa, katerega razpošilja mejnarodni odbor za svečanost, s katero se izkaže Jezusu Kristusu, Odrešeniku in Njegovemu vzvišenemu namestniku ob tej priliki vdanost in čestčenje, so te-le:

Sredstva za pripravo, kakor misijoni, duhovne vaje, ustanavljanje bratovščin, molitve, romanje v Lurd, sv. deželo, Loreto, Rim. Dalje druge slovesnosti, n. pr. naprava spom. križev z napisom: »Anno 1900 Jesus Christus Deus Homo vivit, regnat, imperat.« (Leta 1900 Bog Človek Jezus Kristus živi, kraljuje, vlada), zažiganje kresov i. dr.

O priliki kaj več o tej lepi in vzvišeni ideji, katero so zasnovali odlični možje in jo je odobril

papež sam. Vsekako pa je več kakor spodobno, da, naravnost potrebno, da se vsaj nekoliko zadosti za krivice, katere je moral Kristus v svoji cerkvi ravno v tem stoletju v tako izvanredno obilni meri pretrpeti.

Rusini so nam Slovencem po svoji usodi nekako najbolj podobni. Zatirani so na vse strani in od vseh strani, življenje na domači zemlji zagrenjuje se jim na vso moč, in to nezadovoljnost izrabljujejo brezsrčni sleparski agenti ter jih spravljajo kot »bele sužnje« v Ameriko. Vrh tega pa jih vabi razkolni škof v razkol in odpad plačuje z rublji, ki vrlo tekó z — Ruskega! Izdaja tudi pravoslaven list: »Amerikanski pravoslavni vestnik« v rusinskem in angleškem jeziku. Žali Bog, mnogo Rusinov gré za rubljem! — Pomilovanja vredni so pač, ker so zgubili dom in vero.

V Macedoniji odreklo se je 32 vasij pravoslavni veri in se zjediniло z rimsko. Njih prejšnji dušni pastirji so jih bolj strigili, ko pasli. Videli so pa požrtvovalno nesebično delovanje misijonarjev katoliških in to jih je napotilo, da so se odrekli zmoti. »Sveta sinoda« v Fanarju beli si zdaj glave, kaj je storiti, a prepozno je.

Znano dejstvo je, da so na Švedskem in Norveškem za časa reformacije katoliške kmetovalce in sploh nižje ljudstvo za vero — ogoljufali. Ljudje postali so na državno povelje kar čez noč luterani, a sami niso vedeli, da je temu rest tako. Od tod še dandanes stari ostanki iz dobe katoliške. V nekem mestu, koder so bili prejšnje čase pri stolnici kanoniki, zvoni še dandanes vsako dopoldne, kakor bi bilo treba iti kanonikom v kor molit dnevnice. Luteranski cerkvenik zvoni zato, da uživa staro katoliško ustanovo, ki je bila ustanovljena za to zvonjenje.

Stari ljudje vedo pripovedovati, da so v kljub državnim prepovedi po gorskih krajih Očenašu vedno pridejali Češčeno Marijo. Tudi predno so prejeli kruh, ki naj jim pomenja Telo Gospodovo (kar seveda ni), bili so od polnoči tešč, da, celo iz oddaljenih krajev k službi božji prihajajoči zdrževali so se jedi in pijače.

Misijonska poročila iz teh krajev so dokaj ugodna. Še bolj hitro bi se pa širilo katoličanstvo, ko bi bilo več duhovnikov v tem delu vinograde Gospodovega.

Fanatizem mosleminov v Perziji vsplamtel je prav hudo in preti mnogo škode prizadjeti lepo se razširjajočim misijonom lazaristov. Tudi drugi kristijani niso varni življenja in imetja. Šah sicer ni neprijazen kristijanom, a glavari oddaljenih pokrajin delajo po svoji in proti šahovi volji. Ker so silno pohlepni po denarju, zadostuje najmanjši vzrok, da kristijana zapro, dokler ne plača zahtevane svote.

Ljudski zastopniki države Peru sklenili so v kljub nasprotovanju vlade, da se uvede civilni zakon. Ko je imel ministerski predsednik Romana podpisati postavo, tega ni hotel storiti v kljub prigovarjanju predsednika države. Raji je dal ostavko, ko pa da bi ravnal zoper svojo vest. Res, vrl mož, a bela vrana med ministri!

Tedenski koledar.

Nedelja, 27. febr.: 1. postna, Leander šk., evang.: Jezusa hudobni duh skuša. Mat. 4. — Ponedeljek, 28. febr.: Roman op. — Torek, 1. marca: Albin šk. — Sreda, 2. marca: Simplicij p. — Četrtek, 3. marca: Agapida d. m. — Petek, 4. marca: Kazimir sp., Sul. in ž. Gosp. — Sobota, 5. marca: Friderik spoz. — Lunin spremín: Prvi krajec 28. febr. ob 12. uri 11 min. pop. — Solnce izide 1. marca ob 6. uri 43 min., zaide pa ob 5. uri 43 min. — Dan zraste v marcu za 1 uro 41 min.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 26. februarja.

(Novoimenovani knezoškof) mil. gosp. dr. Anton Jeglič je predsinočnjim došel v Ljubljano ter prenočil pri prevz. knezonadšk in se včeraj z brzovlakom odpeljal na Dunaj h kanoničnemu procesu. Stolni kapitelj se je novemu vladiki poklonil pod vodstvom mil. stolnega prošta, kateri je svojega novega knezoškofa pozdravil ter mu izrazil udanost in pokorščino. Nato je izjavil novoimenovani knezoškof, da ni niti pričakoval, da mu bo katerikrat zapustiti Sarajevo, da pa hoče, ker je tako Božja volja, svoje moči posvetiti v blagor

mu izročene škofije in se zanaša na vsestransko podporo stolnega kapitelja in č. duhovščine.

(Afera posl. Kalan-Barbo.) Začetkom včerajšne redne seje dež. glavar Detela po prečitaniu zapisnisnika izjavi, da so se glede afere posl. Kalan-Barbo v to dotični gospodje že danes pred sejo posvetovali, a je ne še dovršili, zagotavlja pa, da se bo ta zadeva gotovo pred sklepom zasedanja končno rešila. Na to je izjavil posl. Kalan: Jaz sem hotel danes govoriti pri verifikaciji zapisnika ter označiti svoje stališče nasproti izjavi posl. grofa Barbo v zadnji seji, ki je bila za-me še bolj žaljiva nego njegovi vmesni klici, zlasti še zato, ker jo je spregovoril posl. Barbo deloma tudi v imenu svojih somišljenikov. — Ker pa je deželni glavar izjavil, da so se v to določeni gg. poslanci (Detela, Murnik, dr. Papež in dr. Schaffer) s to zadevo že danes bavili, a je še ne dovršili, zato izjavljam, da se danes ne poslužim svoje pravice govoriti pri verifikaciji zapisnika današnje seje, da si pa pridržim pravico pri verifikaciji zapisnika prihodnje seje o tem označiti svoje stališče, ako se za mojo osebo ta zadeva častno ne reši.

(Deželni zbor kranjski) ima danes popoldne ob 4. uri predzadnjo sejo in v ponedeljek dopoldne zadnjo sejo v tem zasedanju.

(Za vzajemno delo.) Včeraj smo prejeli od g. župana občine Šmihel-Stopiče nastopno brzojavko: »Občinski odbor velike občine Šmihel-Stopiče je soglasno izrazil iskreno veselje vsled dognane sprave obeh slovenskih strank. Bodi ta sprava zarija jasnejše bodočnosti slovenskega naroda!«

(Imenovan.) G. Božidar Tomšič, sin znane, žalibog prehitro preminolega pisatelja za mladino, imenovan je asistentom pri c. kr. statistični centralni komisiji.

(Ob priliki petdesetletnice cesarjevega vladanja) se razdeli, kakor poroča neki ogerski vladni list, pet milijonov bronastih kolajn mej častnike in moštvo aktivne armade. Poleg teh prejmo ta spomin tudi vsi na dopustu bivajoči ter oni neaktivni vojaki, ki so vsaj osem let služili v vojaški službi. Kolajne nosile bodo na jedni strani podobo vladarjevo, na drugi pa letnici 1848—1898 in bodo pritrjene na svilenem rudečem traku. Vsi oni častniki, ki služijo 50 let, ter vsi podčastniki s petindvajsetletno aktivno službo, dobé od jubilejnega dne nadalje iz zasebne cesarjeve blagajne ravno toliko milostno plačo, kakor znašajo njih sedanji dohodki.

(Katol. polit. društva v Ljubljani) letni redni občni zbor se bode vršil v sredo dne 2. marca 1898 ob 6. uri zvečer v prostorih Katoliškega doma na Turjaškem trgu. Dnevni red: 1. Načelnikov nagovor. 2. Poročilo tajnikovo. 3. Poročilo blagajnikovo. 4. Volitev dveh računskih pregledovalcev. 5. Volitev novega odbora. 6. Slučajni nasveti. K mnogobrojni udeležbi vabi odbor.

(Priateljski večer.) Zadnji »jour fix« se je dobro obnesel. Najprej se je sklenilo, dati na svitlo »Tomaža Chröna«, knjižico kakih trideset strani, ki bode poljudno razpravljala pomen tega velikega škofa za katoličanstvo in slovenstvo. »Leonova družba« pa pripravlja večje znanstveno delo o Tomažu Chrönu. Nadalje izide poljudno pisana knjižica »o volitvah in volilni pravici«, ta utegne meseca junija biti dotiskana. Knjižice o »domači sreči« se bodo izdajale v posameznih zvezkih; ako bode mogoče, pride prvi zvezek še letos na svitlo. Takoj pa bi bil potreben mal slovarček tujih besedij, ki se berejo po naših listih. Iz tega bi se sčasoma razvila večja knjiga v podobi »rečnega slovarja«. Kdor ima kaj tvarine pripravljene, naj jo blagovoli poslati na »Leonovo družbo« v Ljubljani. Prav posebno potrebno pa so smatrali vsi poljudno knjižico »o namenih in osnovi Gospodarske zveze«, ki se bode osnovala 17. marca v Ljubljani. Prihodnjega jour-fixa ravnatelj bode č. gospod Viktor Steska in predmet mu bode: umetnost in njena zgodovina po Slovenskem. Ker je stvar važna, pričakujemo obilne udeležbe. Dr. J. Janežič.

(Javno predavanje.) Prihodnji četrtek bode predaval v »Slovenski krščansko-socijalni zvezi« č. gospod kanonik Sušnik o Nansnovem potovanju na severni tečaj. Začetek ob polu 8. uri zvečer. Predavanje se bode vršilo v veliki dvorani »Katoliškega doma«. Gostje dobro došli!

(† Anton Čibašek.) Ko smo poročali dne 21. t. m. o smrti pokojnega župnika Antona Čibaška, izpustiti smo morali zaradi pomanjkanja prostora jedno prav zanimivo črtico iz njegovega življenja, katero nam je tudi zabeležil naš poročevalec. Zato jo podamo v nastopnem: S pokojnikom nas je namreč zapustil jeden izmed že redkih prijateljev rajnega nepozabnega knezoškofa lavantinskega Antona Martina Slomškega. Z veliko častjo je hranil pokojnik par Slomškovih pisem in pogosto je je kazal z velikim veseljem svojim prijateljem. Njegovo prijateljstvo s Slomškom sega nazaj v prva leta njegovega mašništva. Ko je bil namreč pokojni gospod Anton leta 1839 v mašnika posvečen, vladale so v ljubljanski škofiji presrečne razmere, da novoposvečenci niso mogli dobiti takoj službe, ker je bilo duhovnikov na ostajanje. Vsled tega je moral tudi pokojni gospod Anton čakati na službo. Šel je torej k svojemu striecu Blažu Čibašku, ki je bil tedaj kurat v Vuhredu na Štajarskem. Vuhred je duhovnija, ležeča v dekaniji vuzeniški, kjer je bil tedaj nadžupnik in dekan pokojni Slomšek. Slomšku se je rajni Anton tako prikupil, da ga je vzel k sebi v Vuzenice za subsidijarija ter ga imel pri sebi za pomočnika blizo eno leto. Slomšek je bil z njim izredno zadovoljen ter mu je dal pri njegovem odhodu izvrstno spričevalo, v katerem je obžaloval njegov odhod ter omenjal, da je bil mladi gospod Anton celo drugim duhovnikom za izgled. — Ne motimo se, ako trdimo, da si je pokojnik pri svojem prvem župniku Slomšku prav posebno utrdil svoj plemeniti značaj, svojo ljubezen do reda in natančnosti in svojo vnetost za čast božjo. Bil je pa tudi svojemu prvemu duhovnemu očetu iz srca hvaležen vse svoje žive dni.

(Osmi dan) po pokojnem župniku Antonu Čibašku bo v ponedeljek, 28. t. m. ob pol osmi uri v župni cerkvi sv. Petra v Ljubljani.

(Izjava slovenskih deželnih poslancev štajerskih v zadevi vseučilišča v Ljubljani.) Z ozirom na dogodke na raznih avstrijskih vseučiliščih in gledé na predlog stavljen v dež. zboru kranjskem zaradi ustanovitve vseučilišča v Ljubljani, sklenili so slov. dež. poslanci štajerski s posebno deputacijo predložiti ministerskemu predsedništvu na Dunaju naslednji klubov sklep: Uvaževaje, da kulturni napredek slovenskega naroda zahteva ustanovitev vseučilišča, na katerem se prednašajo razne stroke v slovenskem jeziku; da je izobrazba sposobnih močij na tako urejenem vseučilišču bistveni pogoj za izvršitev ravnopravnosti slovenskega jezika v šoli in uradu; da na obstoječih vseučiliščih v sedanjih razmerah takova izobrazba sposobnih močij ni mogoča, ker se na teh vseučiliščih nasprotuje uvedenju slovenskih predavanj; da silijo kulturne, jezikovne in politične razmere južnih dežel avstrijskih sploh k ustanovitvi novega vseučilišča, na katerem bi se oziralo na jezikovne potrebe istih v prikladnem naravnem središču, katero je jedino le glavno mesto Kranjske Ljubljana, in to posebno zaradi tega, ker se je pokazalo, da ni mogoče nemškimi dijakom iz teh dežel posvetiti se redno in nemoteno študijam na vseučiliščih, katera so isti dosedaj obiskovali, kakor je to razvidno vsled silovitih dogodiljajev iz najnovejšega časa, se visoka c. kr. vlada nujno pozivlje, da kakor najbolj hitro mogoče prične z ustanovitvijo vseučilišča v Ljubljani za sedaj z bogoslovno, modroslovno in pravoslovno fakulteto, na katerih bi se primerno oziralo na slovenski, hrvatski in italijanski jezik.

V Gradcu, 25. februarja 1898.

Dr. Ivan Dečko, dr. Fran Jurtela, Michael Lendovšek, Franc Robič, dr. Fr. Rosina, dr. Josip Sernec, Ivan Vošnjak, Josip Žičkar.

(Sveti misijon) se obhaja v Olševku od 24. februarja do 4. marca. Vodi ga vč. g. P. Vrhovec S. J.

(Dr. Janko Pajk pa Aristotel.) Klasično in velemogočno dr. Janko Pajk v »Edinosti« daje Aristotela. V temeljitem, neovrženem članku dokazuje, da je bil 1. Aristotel »črn nehvaležnež«; da je bil 2. velikansk »plagiator«; da je bil 3. strašans »kompilator«. »Po njegovi verbalni logiki, pravi dr. Janko Pajk, ne misli živa duša; njegovo dušeslovje ni nego basen in bajka; njegove fizikalne misli so sanje; njegova estetika je tudi že v mnogih točkah temeljito odbita... Jaz (dr. Janko Pajk) potrjujem

po mnogih izkustvah besede, katere sem napisal, da Aristotel nikoli ni mislil temeljito, samostojno. Sicer pa Aristotelovi spisi tudi ne bi bili tako plitvi in včasih naravnost trivijalni, posebno tam, kjer hoče kaj dokazovati. Če pa je mnogo napisal, to samo ni velika zasluga; včasih bi veljalo pravilo rajši manj, pa bolj temeljito... Mislili smo dodati temu članku nekaj glos, a bilo bi škoda. Vsak komentar bi utegnil pokvariti izredni užitek, ki ga daje sam samcati suhi citat. Dr. Janko Pajk je dokazal vede ali nevede, da je humorist prve vrste, in želimo le, da dr. Janko Pajk ponatisne ta članek. Poznavalcem Aristotela bo napravil veliko smeha in veselja. Vsi se bodo smijali o tej tragikomediji. O tragikomediji, pravimo. Zakaj samo o sebi, sodili bi mi, je res spis dr. Janka Pajka komedija. A mi vsaj se nismo mogli ubraniti globokega tragičnega čuvstva, ko smo brali podpis: dr. Janko Pajk.

(Iz gorenje Vipave) 24. febr. [Izviren dop.] Mesto Pulj po narodnosti in lahonska predrznost. Boda ljudstva po Istri. — Po državni statistiki je pri predzadnji štetvi ljudstva, katero imam v »Führer für Pola und Umgebung«, med 25.173 (med temi 7695 vojakov) prebivalci mesta Pulja naznanilo svoj občevalni jezik: 4250 oseb nemški, 12.700 oseb laški (torej le polovica prebivalstva!) 270 oseb češki, 1300 oseb slovenski, 4840 oseb hrvaški, 25 oseb poljski in 1560 oseb pa mažarski jezik. Da je med polovico za Lahe všteti mnogo Slovencev in Hrvatov, bo vsakteremu znano; kajti tudi pri številenju ljudstva so Lahoni po mestih in trgih Primorskega in Istre uštevali ne le odpadnikov, ampak tudi katesibodi druge med svoje, da pokažejo svetu, kako italijanstvo napreduje in da je avstrijsko Primorje laško po narodnosti in mišljenju. Po čudnem nehajstvu merodajnih oblasti so znali Lahoni tudi volilno geometrijo tako obračati, da imajo oni večino poslancev tako v deželni in drž. zboru, večina prebivalstva pa, kakor narobe — svet, manjšino. In da bi ti laško isterski poslanci skrbeli saj za gmotni blagor ljudstva, katero zastopajo, se oni pri svojih polnih loncih mesa še ne zmenijo za bedo, ki vlada letos po celi Istri, zlasti med slovanskim prebivalstvom. Slovensko-hrvatski poslanci so, saj v kolikor je mogoče, za nekatere okraje precejšno podporo od države vdobili, a laški poslanci menijo kali prebivalstvu vtolažiti lakoto le s tem, da hočejo laški jezik kot jedini jezik v vsej javnosti proglasiti in vpeljati?! Slepici so in vodje zaslepljene lahonske fakinaže! Kako silna beda, podobna oni letošnji lakoti na Irskem, vlada res v Istri, priča pismo nekega orožniškega postajevodje in rojaka, v katerem mi med drugim tako-le piše: »Tukaj je letos velika revščina po celi Istri. V katerokoli hišo pridete, dobite dva lonca pri ognju, jeden je za kosilo, drugi pa za večerjo, to je turšica (kuhana) z oljem zabeljena! Kokoši in svininino kradejo kakor sami vrabi, da jih vedno lovimo in tiramo v zapor!« Tako moj rojak-orožnik, ki brezdvomno govori resnico. Zdaj pa pogledajte lahonsko svojat z njih poslanci vred, ki nimajo drugega posla, kakor Slovane pritiskati in jih narediti za brezpravne ter jim krasti narodni jezik, kar je vsacemu pravemu kristjanu najsvetejša reč, za sv. vero namreč!

(Iz gorenje Vipave) 24. febr. [Izv. dop.] Ker ni še noben slovenski časnik prinesel neke novosti iz tujine, naj mi bo dovoljeno, da podam pa jaz tisto čitateljem cenjenega »Slov.« Začetkom tega leta je umrl neki gospod Anton Ličen, 69 let star, porojen v Rihemberku na Goriškem. Bil je avstrijski konzul v Konstanti (Küstendže) ob črnem morju. Ker je imel priložnost in zmožnost, je ob enem trgoval na debelo ter je zapustil sorodnikom, ker sam ni imel dedičev, okolu 400.000 frankov ali okolu 200.000 gld. vrednosti. Dva najbližja dediča prejmeta po $\frac{1}{3}$ od vsega, ostalih 15 pa enakomerno po 8—10.000 gl., kar je tudi nekaj v teh denarja praznih časih. Ko bi bil imel pokojnik, ki je pa že od mladosti služil kot konzul po Turčiji, količkaj narodne zavednosti, bi bil lahko postal narodni meceni in vkljub temu bi bil še lahko večino svojega premoženja zapustil svojim smehljajočim se sorodnikom.* Vender pa je živel in umrl kot dober katoličan. Napravil je v Konstanti, kjer je posedoval 7 hiš, skoraj le

na svoje lastne stroške katoliško kapelo, kjer se je od časa do časa opravljala služba božja, ali v zadnjem času je bil bližnji katoliški duhoven 4 ure oddaljen. Ta ga je prišel v njegovi boleznitudi previdet ter je po smrti njegovi čakal tam do pogreba. Koštanta, katero so Turki Küstendže nazivali, je v Dobruči, katero deželo je radi svoje hrabrosti Rumunija l. 1878 si pridobila. Pod surovimi Turki je obstajalo mestice le iz zgolj lesenih kolib, odkar pa je prišlo pod kraljevino Rumunijo, čije kralj Karol I. se je odlikoval kot zaveznik Rusov pri obleganju spominavredne Plevne s svojimi hrabrimi Rumunci (30.000 mož), se mesto vidoma vzdiguje; zidajo se nove hiše in leto za letom lepše postaja, ker ima tudi ugodno pomorsko lego. Iz Gorice do Konstante se pa mora potovati po železnici čez »Magyarország«, ali čez Szegedin ali celó čez Budimpešto, da se z nepretrgano vožnjo potrebuje tje cele 3 dni ali 72 ur. K obravnavi dedščine so šli tje trije sorodniki pokojnika. Jedna unukinja-sorodnica pokojnikova, ki ima tudi podedovati delež 8—10.000 gld., je soproga gospoda nečaka našega slavnega junaka c. kr. stotnika barona Čehovina, kateremu na čast in spomin cesarjeve petdesetletnice se pripravlja krasen marmornat spomin, soha v nadnaravni velikosti. To bo res vesel dan. — Bog nam daj le zdravim včakati!

(Zlata poroka.) Iz Vrem: Biserna in zlata poroka v Vremah. Dne 10. febr. sta obhajala Kovačič Blaž, 78 let star, in Apolonija Magajna, enake starosti, svojo biserno poroko v Dolenjih Vremah. — Dne 20. t. m. pa sta praznovala slovesno svojo zlato poroko 68 letni Jožef Sila, posestnik in krčmar na Škofljem, in Marija r. Ercigoj, 67 let stara. O priliki te izvanredne slavnosti so se zbrali njihovi otroci in vnuki ter so v domači prosti zabavi počastili slavljenca. Močno je dopadla ljudem cerkvena slovesnost. Zima in burja nam letos prizanašata.

(Odprto pismo z Gorenjskega.) [Konec] Pri taci krajevnih, političnih in socijalnih razmerah se nikakor ni čuditi, da je ta oster, omamljiv nemški duh prešinil tudi nekatere ljudi, katerih za jedenkrat ne imenujem, tako, da si štejejo res v pravo čast in ponos, ako se morejo v elitni germanski družbi gibati in čivkati v blaženem jeziku, katerega glasi omamljajo srce in pojo slavospeve boginji Freji. Tukaj je doma finesa, tukaj olik, tukaj modrost, tukaj neminljiva slava. Toraj Slovence komaj pogled, če te vidi kak Nemeč, drugače bo zamera. Take vrste ljudem je naravno, ako hočejo biti vredni potomci svojih starodavnih praočtov, jedino zaželjena nebeška Walhalla, zato ne potrebujejo krščanstva in nikakega spolnovanja njegovih zahtev, to je za ljudi nižje vrste, druge narodnosti. Vsled tega jim niso ondodni duhovni nič kaj pri srcu. Pa meni se to ne dozdeva prav nič čudno, posebno pri takih odnošajih. Ljubše bi jim bili imenitni, germanski Albruna ali Velleda, katere že časih omenja. Pa kdor hoče biti prav German, poprijeti se mora prvotne germanske silovitosti, poprijeti tudi starogermanskega kulta (bogočastja). In to so kristalni Germani na Savi iz vse svoje duše in moči. Znano Ti je gotovo iz lastne izkušnje, da takrat tudi drugi udje na telesu niso posebno za delo sposobni, če je glava bolna, in da ne morejo posamezni udje, ako je sicer človek zdrav, nič zoper svojo gospodovalko, zoper voljo storiti. In kaj naj rečem drugega kakor to, da mora biti tisti, ki ne ovira takega ravnanja svojih podložnih, dasiravno bi lahko to storil, če bi mu bilo kaj na tem, jednakega mišljenja, posebno če se vsega tega z veseljem vdeležuje in mu je družčina ljudij poprej omenjenega kalibra najljubša. Res, nekateri ljudje spreminjajo svojo barvo kot kameleon. Zdaj se kažejo take, drugič drugačne, kakor je ravno prav. In to naj bodo značajni možje? Tukaj bi bila v resnici potrebna: eine Reformation an Haupt und Gliedern. Če Ti niso imena ondi bivajočih, bolje gospodujočih velikanov znana, Ti jih pa ob drugi priliki povem. Mogoče, da se ne bodeš malo začudil in boš nehote vzkliknil: »Etiam tu, mi Brute!« To malce od savskih razmer, ki so tudi mojo pozornost v veliki meri vzbudile, dasiravno sem precej daleč proč. Sedaj Te pa prijazno povabim, da prideš pač gotovo na spomlad jedenkrat k meni, potem se bodeva skupno odpeljala z vlakom na Jesenice. Tam se bova nekoliko zabavala, ker sem slišal, da je v jeseniški županiji — k nji spada tudi zna-

menita Sava — vedno prosta zabava. Pa ne samo to; ta prosta, res v vsakem oziru prosta, zabava se razvija pod pokroviteljstvom slavnega ondodnega županstva, ki slepo in brezvestno daje privoljenje (licence) za godbo in ples vsakomu, kdor, kadar in kakor dolgo ga hoče. Ni slavnemu ondodnemu županstvu na tem, ali se vzdržuje javen red in mir ali ne, ampak samo na tem, da se pri svoji slabosti kolikor mogoče dolgo vzdrži na županskem stolu. Menim, da na Jesenicah nimajo župana zaradi drugega, kakor da daje gostilničarjem po njihovi vsestranski želji redu in miru toliko škodljive licence in da slav. c. kr. okrajnemu glavarstvu vestno in »diensthöflich« poroča, da je v njegovi županiji vse v najlepšem neskaljenem redu, kadar se po tem povprašujo. Pa naj bi slavno c. kr. okrajno glavarstvo tu in tam samo preskusilo te čez vse hvalne razmere v jeseniški županiji, naj bi se obvestilo o tem, da se večkrat ob nedeljah in praznikih med sv. opravilom v nedaljni krčmi divje popeva in rujeve, da je do cerkve slišati vik in krik, potem mislim, da bi ondodno slavno županstvo s svojimi adlati ne moglo in ne smelo nadalje uživati zupanja od strani slavnega c. kr. okr. glavarstva. Želel bi tedaj jaz iz občnkoristnih ozirrov, da bi se šlo: der Sache auf den Grund, ker le tem potom je mogoče dobiti jasen pregled gnijlih in nevzdržnih jeseniških razmer in pripraviti v občino vsaj najskromnejši red in mir. Kaj pomaga, če se stvar še toliko uradno kot vzgledna potrjuje, če je pa v resnici le pravi. vsestranski kaos. Zatorej bodem, predragi moj, uvažujoč blagodejen upliv dobre stvari, vse nenormalne, nezdrave pojave ondodnega kraja po potrebi spravil v javnost in vednost najvišjih kompetentnih inštanec, da se ne bode dremalo in držalo brezbrizno vsemu nasproti križem rok. Videant consules...! Ker mi prostora nedostaja, Te prosim, predragi moj prijatelj, da se blagohotno odzoveš mojemu zgorajšnjemu povabilu. Potem si razveseliva srce na znameniti Savi s čisto, zveličavno nemško besedo in si privoščiva srečo, radovati se nad huronskim nočnim kričanjem jeseniških in savskih ponočnjakov, ki tulijo in motijo nočni mir huje kot najbolj neolikani divjaki, dasiravno je ondi žandarmerija — zakaj, ne vem, morda rad lepšega — in da dobiva jasen pregled o malomarnem, na zunaj čez vse popustljivem delovanju slavnega jeseniškega županstva, ki sicer životari in se ponaša, a namena, za katerega obstaja, niti v najmanjši meri ne spolnuje. Predragi moj, ako Te stvari zanimajo, pripravljen sem vse zadeve in dogodljaje s podrobnostimi, morda tudi z imeni osoliti. Prosim Te tedaj, da mi ob priliki naznaniš svojo željo, vselej Ti bom drage volje postregel z jasnimi podatki. Pridi pa le, da si ogledava poprej omenjene, v političnem in nravnem oziru toliko važne kraje Jesenice in Savo, važne pa seveda v negativnem smislu. Do tedaj Te pa Bog živi!

Ves Tvoj nekdanji prijatelj.

(Pustni torek na Bledu) Med tem, ko so pustne šeme z neopredeljivo godbo slavile svoj »corso« na jezeru, dovolil si je tudi naš slavni občinski zastop nekaj, kar je za pust, le žal, da ima ta stvar svoje zelo žalostno lice in da je ta pustna burka igralce tako razburila, da je bil naš občinski zastop skoro podoben državnemu zboru (si licet parva...) V Ribnem namreč volijo predsednika krajnega šolskega sveta, kar je čisto naravno. Manj naravno je pa to, da hoče imeti g. nadučitelj Wresitz samo takega predsednika, ki bi se dal njemu čisto voditi. Kar so sedaj naredili, je pa od sile. Občinski zastop na Bledu naj bi bil izvolil novega uda za krajni šolski svet v Ribnem. Ta bi bil po nadučiteljevi politiki predsednik. Na pustni torek pri seji je torej predlagal blejski župan — soc. demokrata. Kar je kršč. mož bilo v zastopu — in hvala Bogu, taki še niso vsi, kakor nekateri — zavzeli so se nad to predrznostjo. Ugovarjali so z vso odločnostjo, da krščanski stariši šole ne morejo izročiti v roke ljudem, ki najočitneje kažejo sovraštvo do vere. Pangerc, — tako se imenuje namreč ta na novo na površje došla osebnost — je mož, kateri posnema delovanje zagorskega Čobala. Sicer je kmet, pa je dobil v roke soc. dem. liste (od koga?) in jih razširja z vnemo, ki bi bila vredna kake boljše stvari. Razlaga, da človek nima duše, da Boga ni, da »farjev« tudi ob smrtni postelji ni treba, da smo sedaj skoro pri tem, kako homo

* Nadjati se je, da se bodo vsaj nekateri tistih dedičev, ki so zavedni Slovenci in domoljubi, spominjali naših narodnih potreb in zavodov!

svet delili, da bo to takoj, ker jih ima on — Pangerc — že veliko število za seboj, in pri tem porine poslušalcem v žep kak »mokraški« časopis. Med pametnimi domačini se sicer baje sem ter tje sliši sodba, da mu nekaj manjka, pa vkljub temu dozdevnemu pomanjkanju sta vrgla dva nadučitelja nanj svoje oko, in spoznavši ga za njihovega zaupanja vrednega, sta skušala po županu spraviti šolo pod njegovo varstvo. Umevno, da je bilo ogorčenje zlasti kmečkega prebivalstva silno. Skušali so jih sicer »naprednjaki« ogreti za svojega kandidata s tem, da so rohnili zoper vero in duhovnike, pa blejski možje so pokazali, da jim je taka »omika« nevšečna. Po precejšnjem ropotu je soc. dem. propadel in bil izvoljen Peter Mužan (Čuden iz Ribna). Mi k temu pristavljamo le to: Da blejski mogočnjaki in bogatini delajo za socialnega demokrata jedino le zaradi tega, ker sovražijo vero — to je pač žalostno. A taki ljudje se pri volitvi v občinski zastop nadomesté z drugimi, ako ljudstvo hoče. Kaj pa, če so učitelji taki? Ljudstvo jim svoje otroke mora posiljati, če tudi nima zaupanja vanje. Toliko se piše in govori, da je ljudstvo zoper šolo; zakaj pa ne skrbé kompetentne oblasti, da šolski organi delujejo tako, kakor morajo delovati vzgojevalci krščanskih otrok? Če se tako dela in govori, kakor je gosp. nadučitelj Rus govoril proti kmetom za soc. dem., potem bo ljudstvo postalo še bolj nezadovoljno in nezaupno. — Ljudstvo ima namreč vest, in ta vest pozna Boga in vero. Tudi vprašamo, kako se tako delovanje strinja s § 1. zakona z dné 14. maja 1869? Učitelj ne vzgaja namreč le v šoli, ampak tudi izven šole — hoté ali nehoté — s svojim političnim delovanjem. — Kako se strinja tako ravnanje z ministerskim ukazom z dné 28. junija 1885, kateri odločno prepoveduje manj kočljive stvari, — naj presodijo oni, kateri se imajo s tem pečati. Dr. Lueger je to znal presoditi.

(V Višnji Gori) je bil dne 19. februarja mestnim županom izvoljen gospod Anton Stepic, trgovec, svetovalec pa gospoda Janko Skrbinec, nadučitelj, in Štefan Pirnat, hišni posestnik.

(Zanimivo predavanje o robstvu v Afriki), o afrikanških misijonih in tamošnjih razmerah bo v dvorani »Katoliškega doma« v Ljubljani v nedeljo 6. marca ob 6. uri zvečer. P. Acker, misijonar iz družbe očetov od sv. Duha se bode na svojem potovanji iz Nemčije v Trst oglašil mimogrede v Ljubljani ter poročal o afrikanških razmerah, posebno o naporih zoper robstvo in o misijonih. Ker je P. Acker sam celih 18 let preživel kot prokurator raznih misijonških postaj in kot superior misijona v Zanzibaru in so mu vse tamošnje razmere iz lastne skušnje znane, bode to predavanje gotovo zelo zanimivo. Misijonsko družbo očetov od sv. Duha je ustanovil leta 1841 convertit P. Libermann, in ima ta družba sedaj v Evropi 28 zavodov, v katerih se vzgajajo misijonarji in njihovi pomočniki, da morejo pozneje uspešno delovati med zamorci. V srednji Afriki oskrbuje družba nad 15 večjih misijonov, katerih vsak ima po več postojank v deželah Senegambija, Sierra Leone, francoska Guinea, francoski Sudan, ob rekah Niger, Gabun, Kongo, Ubanghi (kjer se nahajajo še ljudožrci), Zansibar. Vkljub silnim zaprekam, ki se povsodi stavijo nasproti, se misijoni krasno razcvetajo in so že velikanske uspehe dosegli. Predavalo se bode v nemškem jeziku, vstop je prost.

(Vladika Symon.) O pložki škofiji in nje vladiki dohajajo zelo nasprotujoča si poročila. Pred tremi tedni se je govorilo, da se je msgr. Symon povabil, »naj si izvoli eno stolico na Krimu«. Stvar pa je bila v resnici nekoliko drugačna. Častitega prelata namreč, ki je bil pred kratkim imenovan škofom v Plozku, so odpeljali v Odeso kot jetnika, dasi se je cela stvar zvršila pod krinko nekake časti in odlikovanja. Sedaj pa se objavlja vest, da vlada namerava v Odesi ustanoviti katoliško vladikovino in jo izročiti mgr. Symonu. Toda ta laž je tako debela, da je ne moremo verjeti. Ako hočemo vedeti, kaj je prav za prav vzrok Symonovega prognanstva, je treba, da pogledamo nekoliko v zgodovino poljske katoliške cerkve v Rusiji. Leta 1867 je ruska vlada odpravila vladikovino v Minsku in jo priklopila viluski škofiji. Usiljenci, katerim je načeloval slavní usiljenec Zylinski, preobrnili so vsa kanonična pravila in vpejlali ruski jezik v propovedi in cerkvene obrede,

ki niso izključno liturgični. Zabadavo so se pritoževali in ugovarjali verniki, ki so se že stoletja posluževali materinega jezika. Ker so prošnje ostale brez uspeha, je nad 50.000 katoličanov pretrgalo vsako občevanje z duhovniki, ki jih je nastavila vlada. Da se vrne mir in red v nesrečno vladikovino in se vernikom ne krati njih pravo, je meseca julija 1877 l. sv. Stolica izdala naredbo, ki formalno prepoveduje rabo ruskega jezika v cerkvenih obredih. Toda nihče ni poslušal glasu in pravične zahteve rimskega papeža. In tako so ostale razmere do leta 1882.

Tedaj pa je vlada o priliki imenovanja novih škofov odstavila Zylinskega. Ker se je uprava minske vladikvine izročila mohilovskemu nadškofu, je sv. stolica upala, da se končno odpravi tudi zloraba, ki se je vrinila v liturgijo. Toda nje nada je bila prazna, zakaj naredba iz leta 1877. se ni bila niti objavila. Vlada se sploh ni prav nič ozirala na željo papeževo, ampak je z vsemi sredstvi delala na to, da se rabi ruščina v vseh bistvenih obredih bogočastja. Vladike so bili prisiljeni, svoje župnije puščati brez dušnih pastirjev ali jih pa izročati duhovnom, kojih postopanje je žalilo škofovsko avtoriteto in osječa je vernega ljudstva. Tako samovoljno postopanje in zatiranje tega, kar je bilo narodu najsvetejše, moralo je vzbuditi splošno nevoljo in ogorčenost. Pojavili so se nemiri na mnogih krajih. Zlasti pa v minski vladikovini, ki je največ trpela pred vladnim nasilstvom. — Da se stori konec vnebovpijočim krivicam, sklenila se je meseca aprila m. l. med Vatikanom in Rusijo pogodba, vsled katere se je v liturgijo vpeljal zopet latinski jezik mesto ruskega. Glede propovedi iz krščanskega nauka pa se ni določilo ničesar. Zato je mgr. Symon ukazal svojim duhovnikom, naj se poslužujejo jezika, ki je domač v njih župnijah. Poleg tega pa je objavil, kakor se zatrjuje, tudi papeževo naredbo iz leta 1877. Ta korak odličnega in vnetega prelata pa je rusko vlado tako razjaril, da ga je odpeljala v Odeso v — prognanstvo. Sv. stolica ugovarja tej kruti samovolji in se sklicuje na carjevo pravicoljubnost, ruski zastopnik v Vatikanu, Čarikov, pa baje tudi že deluje za spravo. Čas je, da tudi v Rusiji že enkrat spoznajo duha lojalnosti, ki oživlja vatikansko politiko. Upajmo, da se odpravi razpor, čegar nedolžna žrtev je vladika Symon in veren poljski narod!

(Učiteljske spremembe na spod. Štajerskem.) Nastavljena sta: pomožni učitelj Al. Weixler v sv. Ožbaltu na Dravi, okr. Marenberg; začasna učiteljica E. Kremžar v Trbovljah.

(Sejmi po Slovenskem od 28. febr. do 5. marca) Na Kranjskem: 28. febr. na Igu, Vrhniki in v Radečah; 1. marca v Št. Janžu na Dolenjskem; 3. v Črnomlju, na Toplicah, v Preski in Škocijanu. — Na slov. Štajerskem: 1. marca v Ljutomeru, na Planini in v Cirkovcah; 2. v Ptujem; 3. na Vranskem in v Gor. Ponikvi. — Na Koroškem: 28. febr. v Št. Lenartu; 4. marca v Milstatu in Spitalu. — Na Primorskem: 3. marca v Gorici; 4. v Glemoni.

Društva.

(Kranjski vojaški veteranski kor) bode imel v nedeljo, dné 27. februarja ob 9. uri občni zbor v telovadnici II. mestne deške šole na Cozjovi cesti, s sledečim vspešnim: 1. Nagovor poveljnika, 2. poročilo o kornem delovanju l. 1897, 3. poročilo o računskem sklepu za leto 1897, 4. posebni nasveti, 5. volitev 1 odbornika in treh računskih preglednikov. Gg. društveniki so prošeni, da se občnega zbora polnoštevilno udeležé.

(Podporno društvo za slovenske visokošolce na Dunaju.) Iz rodoljubnega Kranja prešlo je podporno društvo za slovenske visokošolce na Dunaju darilo 62 gld. katere je mej tamošnjimi rodoljubi nabral vesplošč. gosp. Viktor Globočnik, c. kr. notar, dež. poslanec itd. To svoto je društvu izročil gos. Ivan Varl, pravnik. Darovali so sledeči p. n. gospodje: Viktor Globočnik, c. kr. notar, dež. poslanec itd., Vinko Majdič, veletržec itd., dr. Ed. Savnik, zdravnik, dr. Val. Stempihar, odvet., po 5 gl.; Karol Šavnik, župan, ces. svetnik itd. 3 gld.; Karol Florijan, trg. in pos., Ivan Maselj, c. kr. gimn. prof., vč. g. Anton Mežnarec, dekan, knez škof. svetnik, Fran Omersa, trgovec, dr. Jak. Žmavec, c. kr. gimn. prof. po 2 gld.; Chrobath Fran, trgovec, Avg. Drukar, not. kand., dr. Ed. Globočnik, zdravnik, Pavel Juvančič, dež. sod. svetnik, Al. Lavrenčič, knjigovodja, Janko Majdič, trg., Jože Majdič, trg., gospa Ma-

renčič Marija posestnica, Mavril Mayer, pivovarnar, Pet. Mayr, pos., Tomo Pavšlar, pos. valj. mlinar, vč. g. dr. Fran Perne, veroučitelj, Iv. Pezdíč, šolski vodja, Ciril Pirc, trgovec, Konrad Pučnik, pos., dr. Fr. Prevc, odvetnik, vč. g. Ivan Renier, kaplan, Vilj. Robida, c. kr. fin. komisar, V. Rohrmann, c. kr. vladni tajnik, Ivan Rakovec, trg., Ferd. Sajovic, trg., Sajowitz Fr., hotelier, Ant. Štritof, c. kr. gimn. prof., Novak Fran, c. k. gimn. prof., Ivan Valenčič, hranil. tajnik, Andrej Žumer, šolski nadzornik, Anton Korošec, živinozdravnik, vč. g. Franč. Žvan, kaplan po 1 gld. Neimenovana in g. dr. Valentin Karun, c. kr. gimn. prof. po 50 kr. — Za toliko blagih darov bodi najiskrenejša zahvala! Dalje darove hvaležno sprejema vč. gosp. Franč. Jančar, monsign., papeški častni komornik, župnik nemšk. vit. reda, Dunaj, I. Singerstr. 7.

(Iz Št. Ilje v Slovenskih Goricah.) Dne 23. januarja t. l. priredila je šentiljska narodna štirirazrednica ob enem z občnim zborom tukajšnjega bralnega društva »tombola«, katere čisti dohodek se je namenil v podporo ubogim učencem. Tombola se je imenitno obnesla, tako glede zabave, kakor čistega dobička, kajti občinstva bilo je od blizu in daleč, da se je kar trlo. Da pa je čisti dohodek dosegel tako lepo število, kakor še nikdar, ima se šola zahvaliti največ požrtvovalnosti šentiljčanov. A tudi zunanji dobrotniki imeli so to pot odprte roke. Preblagodušni darovalci so gg.: H. Thaler tri dobitke, A. Mydlil 1 gld. 50 kr., Matija Kelemina 3 gld., Fr. Krulje 3 gld., Rudolf Janežič 3 gld., M. Štraki 1 gld., Fr. Dolenc 1 gld., G. Pak 1 gld., A. Sorko dva dobitka, M. Lorber dve obleki za deklice, A. Hauc 1 gld., J. Reiter 2 gld., M. Reich 2 gld., c. obitelj Ledinek 2 gld., Fr. Pišek 1 gld. 50 kr., A. Lodey 5 gld., c. obitelj Tischler tri dobitke in 1 gld., c. obitelj Baumann štiri dobitke in 1 gld., c. obitelj Swaty tri dobitke in 2 gld., J. Slekovec 1 gld., M. Prutsch 1 gld., L. Pröll 2 gld., Neubauer 1 gld., E. P. 1 gld., J. Lorber 5 gld., Fr. Robič 3 gld., Jakob Cinglak 2 gld., P. pl. Pelzl 12 gld. 50 kr., J. Repnik 5 gld., neimenovan dobrotnik 1 gld., neimenovan dobrotnik 1 gld. 50 kr., neimenovan dobrotnik 2 gld., neimenovan dobrotnik 1 gld., neimenovan dobrotnik 50 kr., F. Uhl 1 gld. 20 kr., L. Maurič 1 gld., J. Polak 5 gld., France Brus 3 gld., J. Uhl 1 gld. 20 kr., Fr. Körner 1 gld., Fr. Zelzer 1 gld., c. obitelj Popmeier šest dobitkov, J. Unger 1 gld., A. Ferk 1 gld., T. Polak 1 gld., Jos. Ferk štiri dobitke, B. Thaler sedem krasnih dobitkov. Vsem velikodušnim darovalcem izreka se v imenu slovenske mladine pristrčna zahvala. — Vsakemu domačinu faranu bralo se je na licu veselje, ko je videl, da nas je počastilo mnogo več tujih cenjenih gostov, kakor drugekrat. Prišli so ljubi nam pevec mari-borske čitalnice, »vanderčiki«, kateri so nam že več let sem zvesti pri jednaki veselicih, ter nas razveseljujejo z milimi slovenskimi pesmimi. Njim se imamo največ zahvaliti, da je bila »tombola« tako dobro obiskana, ker nam s svojim krasnim petjem privabijo toliko dičnih gostov. Zahvala jim na njihovi požrtvovalnosti. Počastil nas je letos tudi prvokrat sl. kvartet pevcev podružnice sv. Cirila in Metoda iz Maribora, kateri je pripomogel s svojim ubranim in krasnim petjem povzdigniti slovesnost prvega dela tega večera. Iz marsikaterih ust slišalo se je: »Da bi ti gospodi le še večkrat prišli«, čemur je pristaviti »dal Boga«. Kakor je pri takih prilikah navadno, se je tudi tokrat mnogo govorilo in napivalo. V prvi vrsti v tem oziru gre zahvala č. g. kaplanu jareninskemu Fr. Gomilaku, kateri je z v srce segajočimi besedami spodbujal navzoče, posebno kmete domačine, naj stojijo trdno, naj ne dajo tujcu svoje narodne šole v roke, naj jo branijo, dokler se jim še pretaka po žilah slovenska kri, naj privošči-čijo tudi otrokom svojim, njihovim naslednikom, se učiti v tem milem slovenskem jeziku, katerega je tudi njih mati slovenska učila, ter sklenil z besedami našega dičnega Slomšeka: »Naj vam bode drago materno blago, sveta vera in pa beseda materna«. Izreka se zahvala sploh vsem mnogobrojnimi častitim gostom tujcem, kakor domačinom, kateri so prišli, da bi položili na altar domovine svoj dar v ta blagi namen. Nazadnje se še izreka pristrčna zahvala gosp. Karolu Svatyju na njegovi priznanja vredni požrtvovalnosti za domačo narodno šolo, za katero je neutrudno nabiral milodare v denarjih in dobitkih. Ta veselica pokazala je, da še obmejni šentiljski Slovenci s svojo narodno šolo ne bodo tako hitro pokopani, kakor misli zagrizeni voditelj šentiljskih Nemcev in nemčurčkov, kajti videli smo, da imamo za seboj brate, ki ne čutijo samo z nami, nego nam pridejo v sili tudi z gmotnimi podporami na pomoč. Prosimo jih pa, da bi nam tudi v bodoče zvesti ostali, ter nas v slični priliki zopet s tako mnogobrojno udeležbo počastili.

Telefonična in brzojavna poročila.

Dunaj, 25. febr. Državni zbor se otvori še le 15. marca, ker se vlada boji večjih demonstracij v parlamentu, ako bi se sešel drž. zbor dne 13. marca, na kateri dan

bodo socijalisti obhajali spomin na l. 1848 in priredili več demonstracij. — Glede predsedniškega vprašanja je toliko gotovo, da se vitez Abrahamovci ne bo več dal voliti v predsedstvo. — Takoj po otvoritvi predloži vlada zbornici predloge o nagodbi z Ogersko.

Dunaj, 25. februarja. Razni češki listi izjavljajo, da se je razmerje mej češkimi in nemškimi zastopniki ter vlado zelo poostrilo. Pogajanja mej strankama v zadevi jezikovnega vprašanja so se namreč definitivno razbila. Čehi in Nemci vstrajajo vsak pri svojih prvotnih zahtevah. Položaj Gautscheve vlade je vsled tega zelo omajan. Nemci namreč izjavljajo, da hočejo nadaljevati obstrukcijo in glasovati proti nagodbi z Ogersko. Nasproti so pa tudi Čehi odrekli vladi svojo pomoč.

Dunaj, 26. febr. Delegacije se bodo volile takoj, ko se snide državni zbor, a bodo zborovale šele jeseni.

Pulj, 26. febr. Včeraj popoldne mej sejo so italijanski podkupljenci krvavo pobili tri Hrvate, kateri so se po opravih mudili v hiši zbornice.

Pulj, 25. febr. V dež. zboru je naznanil glavar zahvalo sv. Očeta za čestitko povodom 60 letnice mašništva. Prisotni so slov. zastopniki. Povodom razprave o interpelacijah slov. poslancev glede rabe slovenščine pri okr. glav. v Kopru je galerija zagnala tolik krik, da jo je dal glavar izprazniti.

Praga, 25. februarja. Vest, da pride adresna razprava na dnevni red pred deželnim proračunom, se je obistinila. Jutri se že prične adresna debata. Nemci ostavijo tem povodom zbornico in se tudi proračunske razprave ne udeležijo.

Dunaj, 25. febr. V krasno ozaljšani „Slov. Besedi“ je navstal danes vsled nepredvidne rabe magnez. luči ogenj, ki je uničil pohištvo in dekoracije.

Praga, 26. febr. Klub nemških poslancev v dež. zboru je sklenil zapustiti dež. zbor, kadar se postavi adresni načrt na dnevni red. — V zadnji seji so bili burni prizori, ker je pri predlogu, naj se voli odposlanstvo dežele za cesarjevo slavnost, posl. Wolf hotel govoriti, a se mu ni dovolilo. Zato je razsajal v zbornici ter pozival svoje nemške tovariše, naj zapuste zbornico.

Praga, 26. februarja. Pred pričetkom adresne razprave v deželnem zboru je oddal poslanec Lippert v ime Nemcev slovesno izjavo, v kateri se trdi, da se Nemci zvesto oklepajo jedinstvi cesarstva avstrijskega, da pa je adresni načrt večine naperjen proti vsemu, kar je Nemcem drago. Vsled tega izjavljajo, da se Nemci ne udeležijo te razprave, kakor tudi ne nadaljnjih razprav deželnega zbora. Dolgotrajna pohvala na strani Nemcev, ki na to korporativno ostavijo dvorano. Poslanec dr. Kramar je na to utemeljeval načrt adrese večine, in ko je končal svoj govor, je izjavil namestnik, da

se vlada ne strinja z državnopravnim stališčem, izraženim v adresi.

Praga, 26. februarja. Mladočehi so prišli v slavnostni obleki. Na dnevnem redu adresa. Vodja nemških poslancev Lippert izjavi, da so Nemci proti državnopravnemu stališču adrese, zato zapustijo dvorano. Ces. namestnik Coudenhove izjavi, da se vlada ne udeležijo razprave o adresi, da pa je tudi proti državnopravnemu stališču. Dr. Kramar obžaluje to stališče vlade, ki državi ne bo v korist. Spreminjevalni predlogi, naj se povzame v adresi Morava in Šlezija, se odklonijo. Konečno se vsprejme adresa po predlogu odsekovem.

Budimpešta, 25. febr. Policija je prekrbela slike raznih socialističnih vodij, katere vložijo v hudodelniški album.

Budimpešta, 26. febr. Minister Gautsch je bil nad jedno uro pri cesarju v avdijenci ter mu naznanil, da ne more dati poročila za redno državnozbornsko zasedanje. Cesar je to obžaloval, a naročil Gautschu, naj tudi še nadalje vodi posle vlade.

Rim, 26. febr. Po vseh vojašnicah se je prebral ukaz kraljev, da častniki in vojaštvo sploh ne sme pristopati nobenim katoliškim društvom.

Pariz, 25. februarja. Zola je sklenil, vložiti ugovor proti razsodbi porotnega sodišča.

Pariz, 25. februarja. Poslanska zbornica je s 428 proti 54, oziroma s 344 proti 104 glasovom odobrila izjavo ministerskega predsednika Meline glede Zola - Dreyfusove afere na interpelacijo poslanca Hubbarda ter zavrgla predlog poslanca Williama, naj se Dreyfus pomilosti.

Pariz, 26. februarja. Poslanska zbornica je brez debate vsprejela budgetni provizorij za mesec marec.

Madrid, 25. februarja. Kraljica-vladarica je podpisala dekret, s katerim se razpusti parlament.

Umrli so:

21. februarja. Jožef Rabič, kurjač, 40 let, Kolodvorske ulice 15, srčna hiba.
22. februarja. Avgust Čamerlik, čevljarja sin, 19 mesecev, Dolenjska cesta 31, jetika.
23. februarja. Janez Vovk, delavec, 52 let, Zahjak 13, kap. — Leopolda Perikle, tovarniška delavka, 19 let, Emonska cesta 17, jetika.
23. februarja. Marija Zdravje, delavka, 20 let, Mestni trg 12, jetika.

V bolnišnici:

20. februarja. Ignacij Šuštar, zidar, 60 let, jetika.
21. februarja. Franc Vodnik, delavec, 69 let, ostarelost.
22. februarja. Janez Žagar, gostac, 62 let, jetika.

V hiralnici:

24. februarja. Marija Šavelj, delavka, 41 let, kron. črevesni katar, Dementia acq.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306,2 m.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24. urah v mm.
25	9 zvečer	740,3	3,8	sl. jug	oblačno	
26	7 zjutraj	739,6	3,2	sr. svzh.	oblačno	3,1
	2. popol.	739,3	2,8	sr. jug	"	

Srednja včerajšnja temperatura 3,2°, za 2,4° nad normalom.

Tržne cene v Ljubljani

dné 26. februarja.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, m. st.	12 80	Špeh povojen, kgr.	72
Rež,	9 20	Surovo maslo,	84
Ječmen,	7 20	Jajce, jedno	28
Oves,	7 20	Mleko, liter	10
Ajda,	9 —	Goveje meso, kgr.	64
Proso,	7 80	Telečje	68
Koruza,	6 50	Svinjsko	70
Krompir,	3 —	Koštrunovo	40
Leča, hktl.	12 —	Piščanec	55
Grah,	12 —	Golob	18
Fizol,	12 —	Seno, 100 kgr.	1 96
Maslo, kgr.	94	Slama, 100	1 78
Mast,	70	Drva trda, 4 kub. m.	6 80
Špeh svez,	65	" mehka, 4 " "	5 —

Išče se dobro izurjena šivilja.

Več se izve Stari trg št. 17, II. nadstropje.

152 1—1

Naznanilo.

Opirajte se na priporočilo v „Škofjskem Listu“ II. šte. t. l. ponudimo letošnje 663 15

izvrstno vino,

vsem prečast. gg. cerkvenim predstojnikom, pa tudi drugim duhovnikom in kupecem po sledečih cenah:

1. Mašno vino hktl. od gld 25 do 28
2. Navadno namizno vino, tudi z jamčene pristojnosti 22 . 24

Večjim odjemalcem bodisi mašnih ali drugih vin cene po dogovoru.

Zadruga postreže tudi s finimi dezertnimi in buteljskimi vini.

Najmanjša kvantiteta pod 1, 2. je 56 litrov. — Cene veljajo loco Postojna do preklica.

Registr. vipavska vinarska zadruga.

Vse stroje za poljedelstvo!

Vnoviš znižane cene!

Trijeri (čistilni stroji za žito) v natančni izvršitvi. Sušilnice za sadje in zelenjavo. — Škopilnice proti peronosperi, zboljšani sestav Vermolero. — Mlatilnice, mlinci za žito, stiskalnice (preše) za vino in sadje različnih sestav (te stiskalnice imajo skoro ono tlačilno moč, kakor hidravlične [vedovodne] preše). — Slamorenice, katere se jako lahko gonijo, po zelo zmernih cenah. — Stiskalnice za seno in slamo, ter vse potrebne, vsakovrstne poljedelske stroje prodaja v najboljši izvršitvi

IG. HELLER na Dunaju, II/2 Praterstrasse 49.

Pred ponarejanjem se je posebno treba varovati!

Zastopniki se iščejo. 66 20-3

Dobro ohranjena, lahka kočija,

tudi za pokrito rabo pripravljena, zelo pripravna za deželo je po nizki ceni na prodaj v Nunskih ulicah št. 4. 149 6-1

P. n. občinstvu si dovoljujem naznaniti, da sem otvoril

v soboto, 26. februarja 1898

v hiši gospe Miličeve na Starem trgu šte. 19
novo gostilno „MIRAMAR“.

Točila se bodo najboljša bela in črna istrska vina, izvrsten cviček, kakor tudi vedno sveže steinfeldsko marono pivo bratov Reininghaus.

S priznano dobro kuhinjo (vsak petek sveže morske ribe) in točno postrežbo se bo najbolje ustreglo vsem zahtevam mojih čestitih gostov.

Prostori so električno razsvetljeni.

Z vsem spoštovanjem

Tosti.

Koverta s firmo priporoča „Katol. Tiskarna v Ljubljani.

„THE GRESHAM“

zavarovalno društvo za življenje v Londonu.

Podružnica za Avstrijo:

Dunaj, I., Giselstrasse 1

v hiši društva.

Podružnica za Ogersko:

Pešta, Franz-Josefplatz

št. 5 in 6, v hiši društva.

Društvena aktiva dné 31. decembra 1896 kron 157,805.340—
Letni dohodki na premijah in obrestih dné 31. decembra 1896 28,670.916—
Izplačitve zavarovalnin in rent in zakupnin itd. za obdobja društva (1848) 339,497.900—
Mej letom 1896 je društvo izdalo 8761 polje z glavnic 80,577.950—
Prospekte in tarife, na podlagi katerih izdaja družba police, kakor tudi obrazce za predloge daje brezplačno

glavni zastop v Ljubljani

651 (12—5)

pri

Gvidonu Zeschko-tu,

v villi nasproti Narodnemu domu.

Sidro
Liniment. Capsici compos.
 231 8 iz lekarne Richter-Jeve v Pragi
 priznana izvrstno bolečine olajšujoče mazilo je dobili posodica po 40 kr., 70 kr. in 1 gld. v vseh lekarnah. Zahteva naj se to sploh priljubljeno domače zdravilo kar kratko kot 707 39-22
Richter-jev liniment s „sidrom“
 ter sprejme iz previdnosti le v steklenicah z znano varstveno marko „sidro“ kot pristno.
Richter-Jeva lekarna
 pri zlatem levu v Pragi.

Alojzij Večaj
 izdelovalec pečij iz glinastih snovij
 v Ljubljani, Opekarska cesta 61
 preje Igriške ulice 15 8
 priporoča lepo svojo zalogo

raznoverstnih pečij
 od najpreprostejših do najfinišnih, raznobarnih: rjavne, zelene bele, pri naročilih pa tudi drugačne barve. V zalogi ima tudi kahljice za štedilnike, sploh razne glinaste izdelke.
 Za svoje delo jamči leto dni. Cene so najnižje.

Novo ustanovljena in novourejena domača
 stavbinska in umetna steklarja
 trvdke 503 24

Avg. Agnola v Ljubljani
 Dunajska cesta 9, poleg „Figovec“

se priporoča prečast. duhovščini in cerkvenim predstojništvom v naročila za izdelovanje cerkvenih oken in vrat vdelanih s katedralnim steklom ali s svincem obrobjenim belim ali barvenim steklom, s steklom z umetno slikarjo vse strokovnjaško dobro, zajamčeno in trpežno izvršeno v lastni delavnici, od najpreprostejšega do najfinišnega dela. — Ob enem opozarja na lepo svojo zalogo vsakovrstnega steklarskega blaga kot so: porcelanasti predmeti, zrcala, steklo v ploščah, svetiljke, podobne, okviri za podobne itd. Prevzema vsa stavbinska steklarska dela in popravila po najnižji ceni.

IVAN KREGAR
 izdelovatelj cerkvenega orodja in posode
 v Ljubljani, Poljanska cesta 8, poleg Alojzijevega
 priporoča se prečast. duhovščini, cerkvenim predstojništvom in dobrotnikom v najtančnejše izdelovanje
monštranc, ciborijev, ke-lihov, tabernakljev, svečnikov, lestencev, križev itd.
 764 17
 iz najboljših kovine po poljubnem slogu in po nizki ceni.

„Janus“,
 mejebojna zavarovalnica za življenje na Dunaju, I., Wipplingerstr. 30.

V IV. četrtletju 1897 se je vložilo 1552 zavarovalnih predlogov z zavarovalnino v okroglem znesku 2.623.000 gld., od teh se je izgotovilo 1380 polic z zavarovalnim zneskom 2.317.000 gld.
 Od začetka leta se je zgotovilo 3984 polic za zavarovalno svoto 5.902.000 gld.
 V četrtletju so znašale izplačljive zavarovalne premije in pristojbine kakor tudi obresti od kapitala okroglo 588.000 gld., izplačila pa 333.000 gld.
 Od 1. januarja do 31. decembra 1897 se je napovedalo premij, pristojbin in dohodkov od obrestij 2.083.000 gld., izplačil pa 1.062.000 gld. Odkar obstoji zavod, se je izplačalo 19.512.000 gld.

Posebne ugodnosti pri obstoječih zavarovanjih na življenje so:

1. Dovolitev zavarovanj za slučaj vojske do 5000 gld. (10.000 drž. mark) brez premijske doklade; nad ta znesek primerno nizka doklada.
2. Zavarovanja ne zapadejo, ako se prekine z vplačili premij po 3letnem obstanku in
3. zavarovalna pogodba ostane v veljavi tudi v slučaju samomora, dvojenja, pijančevanja ali napačne napovedi po 3letnem obstoju.
4. Dovolijo se posojila na police po 3letnem obstoju zavarovanja.

Pojasnila daje radi volje:

glavna agentura za Kranjsko v Ljubljani:

Ivan Nep. Plautz, Rimska cesta 20.

NB. Ako vplača 30leten mož četrtletno 7 kron 77 vin., izplača se mu v 60. letu ali takoj po smrti njegovim dedičem 1000 kron z dotičnim deležem dobička.

J. SOKLIČ
 v Ljubljani, Pod Trančo 1
 priporoča osobito prečast. duhovščini in sl. občinstvu v mestih in na deželi izborna svojo zalogo
 lodnatih klobukov c. kr. dvornih založnikov A. J. Pichler v Gradcu.
 cilindrov, mehkih in trdih klobukov, 81 2
 turistih klobukov, čepic,
 po raznovrstnih kakovosti blaga primerno nizkih cenah.

Ferdinand Primoth,
 St. Ulrich, Gröden, Tiroleško,
 zavod za cerkveno kiparstvo iz lesa,
 se priporoča preč. duhovščini za napravo podob svetnikov, Kristusa na križu, vzbuknjenih križevih potov, altarjev, božjih grobov itd. najfinišnega dela.
Kipi svetnikov iz lesa, v oljnatih barvah, z zlatimi robovi v velikosti 80 100 120 140 160 180 200 cm stanejo gld. 22 33 48 65 82 107 140
 Obširni ceniki zastoj in franko.

Otvoritev gostilne.
 Zahvaljujoč se za dosedanje zaupanje naznanja svojim čl. gostom in slavnemu občinstvu sploh, da sva se s svojo gostilno preselila
 na Turjaški trg št. 1
 v novo hišo „Katoliške družbe“.
 Točiva izvrstna ter pristna dolenski, štajarski in istrijski vina, pa znano Kozlerjevo cesarsko pivo. Vsakega postreževa z okusnimi, gorkimi in mrzlimi jedmi.
 Na razpolago imava tudi snažno uravnane sobe za prenočevanje.
 V mnogoštevilni obisk se priporoča
 Andrej in Ana Zalar.
 784 24-15

St. 85. 135 2-2
Razpis službe.
 Pri mestnem magistratu ljubljanskem je izpraznjena
služba mestnega inženirja,
 s katero so združeni prejemki III. činovnega razreda, ki se bodo primerno povišali takoj, ko bode država svojim uradnikom plače uredila.
 Zahtevajo se predpisani tehniški izpiti in pa popolno znanje slovenskega, oziroma katerega drugega slovanskega jezika.
 Prosilci za to službo naj svoje s potrebnimi dokazili opremljene prošnje predpisanim potom vlagajo pri predsedništvu mestnega magistrata najpozneje
do dne 15. marca t. l.
 Na prošnje, ki bi se vložile po tem obroku, se ne bode oziralo.
Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,
 dne 17. februarja 1898.

Otvoritev gospodinjske šole.
Društvo „Gospodinjska šola“ v Ljubljani naznanja, da otvori društveno šolo v drugi polovici meseca marca letošnjega leta v svojih začasnih prostorih na sv. Jakoba trgu št. 3.
 Sedaj se otvorijo samo večerni kurzi (od 1/2 6. do 1/2 9. ure zvečer). Poučevalo se bode domače gospodinjstvo, v kolikor je potrebno v mali meščanski ali delavski rodbini.
 Predmeti pouka so: kuhanje, pranje, likanje, šivanje najpotrebnejših stvari, čiščenje obleke in stanovanja; nadalje teoretičen pouk v vzgojslovji in zdravjeslovji.
 Pouk na enem kurzu traja skozi dva meseca vsaki večer. Izvzete pa so nedelje in prazniki.
 V jeden kurz vzame se dvanajst ljudski šoli odraslih deklet.
 Pouk je brezplačen, samo za skuhanje in povžita jedila plača se polovica stroškov, drugo polovico pa trpi društvena šola.
 Ona dekleta, ki želé vstopiti v to šolo, zglasé naj se ustno ali pismeno pri učiteljici-voditeljici gospodinjske šole gospej J. Moosovi, Sv. Jakoba trg št. 3, od 11. do 1/2 1. ure.
 Za vsprejem v prvi kurz sprejemali se bodo oglasi do dne 43. marca t. l.
 V Ljubljani, dne 22. februarja 1898.
Odbor „Gospodinjske šole“.

Štev. 4208. 139 3-2
Razglas.
 Podpisani magistrat naznanja stavodolžnim mladeničem:
 1. Glavni nabór za deželno stolno mesto Ljubljano vršil se bo letos dne 14. in 15. marca v telovadnici II. mestne deške ljudske šole na Cojzovi cesti in sicer: 14. marca za one zunanje mladeniče, katerim se je dovolilo priti k naboru v Ljubljani, 15. marca pa za mladeniče, ki so pristojni v Ljubljano.
Začetek ob 8. uri dopoldne.
 2. Stavljeni, odnosno tudi njihovi moški svojci, ki se pozovejo k naboru, imajo priti v pravem času in snažni na nabirališče, ter imajo v pravem času prinesiti potrebne dokaze, če se oglašé za ugodnost:
 a) kot kandidatje duhovskega stanu, kot posvečeni duhovniki in kot nameščeni dušni pastirji (§ 31 voj. zak.);
 b) kot podučitelji, učitelji in učiteljski kandidatje (§ 32 voj. zak.);
 c) kot posestniki podedovanih kmetij (§ 33 voj. zak.);
 d) iz rodbinskih razmer (§ 34 voj. zak.);
 e) enoletne prezentne službe (§ 25-29 voj. zak.).
 3. Stavljeni, kateri želé ugodnosti po §§ 31-34 voj. zak. in imajo tudi pravico do ugodnosti enoletne službe, morejo se zglasiti, ako bi se jim odklonila prošnja za kako prej omenjenih ugodnosti, za ugodnost enoletne prezentne službe pri glavnem naboru.
 4. Kdor zanemari stavno dolžnost ali v obče katero iz vojnega zakona izvirajočih dolžnostij, se ne more izgovarjati, da mu ni bil znan ta razglas ali vojni zakon.
Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,
 dne 12. februarja 1898.

Priporočam svojo bogato, veliko zalogo vsakovrstnih
ur in verižic, prstanov, uhanov itd. itd.
 posebno veliko izbero
gg. ženinom in nevestam
 po najnižjih cenah.
 Vabim na mnogobrojen obisk ter pošiljam cenike po pošti zastoj.
FR. ČUDEN,
 urar v Ljubljani.

Sarg's Kalodont

Naibolje in najceneje sredstvo za čiščenje zob.

J. Szpetkowski,
zavod za cerkveno umetnost,
v Poznaniu (Posen), Berlinerstrasse 16,
priporoča svojo veliko zbirko (23 različnih vrst) prelepih križevih
potov v visokodružni rezbi (reliji) iz mozaik-tvarine, tudi kipe svet-
nikov, božje grobe itl.
Posame postaje križevih potov pošilja tudi na ogled.
Ceniki in načrti zastoni in franko. 116 10-4

Podpisana ima v zalogi najraznovrstnejše trpežno, krasno
blago za bandera, baldahine, raznobarvne
plašče, kazule, pluviale, dalmatike, ve-
lume, albe, koretelje, prte itd

sploh vse, kar se rabi v cerkvi pri službi božji. — Prevzema
tudi vezenje, prenovljenje stare obleke in vsa popra-
vila. — Izdeluje ročno in pošteno po najnižji ceni
bandera in vso drugo obleko.

Prečastite gospode prosim, da se blagovolé pri naročilih
ozirati na domačo tvrdko ter ne uvažujejo tujih tvrdk, dru-
štev in potujočih agentov.

Zagotavlja hitro in najpoštenjšo postrežbo in najnižjo
ceno, zatrjuje, da bode hvaležna tudi za najmanjše naročilo.

Najodličnejšim spoštovanjam se priporoča 81 52-5

Ana Hofbauer,

imejteljica zaloge cerkvene obleke, orodja in posode
v Ljubljani, Gledališke ulice 4.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo,

v Ljubljani, na Marije Terezije cesti šte. 1 (v Knezovi hiši)

obrestuje hranilne vloge po

68 6-5

4½ odstotka

brez odbitka rentnega davka, kojega zadruga sama za vložnike
plačuje, na kar se občinstvo opozarja.

Uradne ure vsaki dan od 8. do 12. ure dopoldne.

J. Pserhofer-jeva

117 6-2

lekarna „pri zlatem državnem jabolku“

Dunaj, I., Singerstrasse št. 15.

J. Pserhofer-jeve odvajalne kroglice

staroznana, lahko čisteče, po mnogih zdravnikih občinstvu priporočeno domače zdra-
vilo. Te kroglice so iste, ki so že desetletja znane med občinstvom pod imenom **J. Pser-**
hoferjeve kri čistilne kroglice, in se jedino prave proizvajajo v lekarni „pri
zlatem državnem jabolku“, Dunaj, I., Singerstrasse 15.

Od teh kroglic stane: 1 škatljica s 15 kroglicami 21 kr., 1 zvitek s
6 škatljicami 1 gld. 5 kr.

Če se poprej vpošlje denarni znesek, potem stane poštnine prosta pošiljatev:
1 zvitek kroglic 1 gld. 25 kr., 2 zvitka 2 gld. 30 kr., 3 zvitki 3 gld. 35 kr., 4 zvitki
4 gld. 40 kr., 5 zvitev 5 gld. 20 kr., 10 zvitev 9 gld. 20 kr. (Manj ko 1 zvitek
se ne more poslati.)

Prosi se izrečno „J. Pserhofer-ja odvajalne kroglice“ zahtevati in na to paziti, da ima napis na pokrovu vsake škatljice na navodilu o upo-
rabi stoječi podpis **J. Pserhofer** in sicer z rubečimi črkami.

Balzam zoper ozeblino J. Pserho-
fer-ja. 1 lonček 40 kr., s poštnine
prosto pošiljatev 65 kr.

J. Pserhoferjev sok iz ozkega tr-
potca (Spitzwegerichsaft), slez razkra-
jajoč, 1 steklenica 50 kr

Balzam zoper golšo, J. Pserhoferja
1 steklen. 40 kr., s poštnine prosto poš-
iljatev 65 kr.

Stoll-ovi Kola-preparati, izvrstno
krepčilo za želodec in živce. 1 liter kola-
vina ali eliksirja 3 gld., — ¼ litra
1 gold. 60 kr., — ¼ litra 85 kr.

J. Pserhoferjeva grenka želodčna
tinktura (preje življenska esenca ime-

novana). Lahko raztopljivo zdravilo, dra-
žilnega in krepčujočega učinka na želodec
pri oviranem prebavljanju, 1 steklenica
22 kr., 1 dvanajstica 2 gld.

Zdravilni obliž za rane pok. prof.
Steudel-a, 1 lonček 50 kr., s poštnine
prosto pošiljatev 75 kr.

Balzam za rane J. Pserhofer-ja,
1 steklenica 50 kr.

Tannochinin-pomada J. Pserho-
fer-ja najboljšo sredstvo za rast las,
ena pušica 2 gld.

Univerzalna čistilna sol A. W.
Bulrich-a, domače sredstvo proti slabi
prebavi, 1 zavo 1 gld.

Razven tu imenovanih preparatov so v zalogi še vse v avstrijskih
časnikih oglašene tu in inozemske farmacevtske specialitete ter se preskrbe vsi pred-
meti, katerih morda ne bi bilo v zalogi, na zahtevanje točno in najceneje.

Pošiljatev po pošti izvršujejo se najhitreje proti temu, da se
preje vpošlje denar, večje naročbe tudi proti povzetju zneska.

Če se preje vpošlje denar (najboljše s poštno nakaznico), po-
tem je poštnina mnogo cenejša, nego pri pošiljtvah proti povzetju.

Kdor gospodov lastnikov kónj spomladi potrebuje lepo, angleško

konjsko opravo s komatom

ali krasno, ogersko

konjsko juker-opravo,

naj se kar obrne na podpisanega in si tako naroči.

Ravnotam je bogata zaloga izgotovljenih prodajalniških in drugih
konjskih oprav. Popolna jahalna oprava za civiliste in vojake, sedla,
uzde, brzde itd, kakor tudi vsi v to stroko spadajoči predmeti.

Velika zaloga bičev, ločnih bičev, jahalnih palic in jahalnih
bičev, tudi s srebrnimi okovi.

Kdor bi potreboval za potovanje močnih, lepih kovčegov ali torbic,
naj si že sedaj naroči in se taki na zahtevo tudi pri meni izdeljujejo.

Za gospode tovarnarje in posestnike mlinov priporočam močna jermena
za stroje iz najboljšega ljubljanskega in inozemskega usnja, katero imam
vedno v zalogi.

P. n. občinstvo opozarjam, da sem v desetih letih v prvih dunajskih in
budimpeštanskih tovarnah in delavnicah pridobil si toliko prakse, da zamorem
tako z vsakim tekmovati, tako da ni nikomur potrebno finih stvari si naro-
čevati za drag denar od drugod, ker se take stvari dobé pri meni ceneje ter
bolj elegantno in bolje izdelane, ker je pri meni vse ročno delo.

Vse poprave sedel, jermenov, torbic in galanterije iz usnja
se izvrše naglo in ceno. — Zunanja naročila se točno izvršujejo.

Pričakujoč prav obilnih naročil in nalogov, bilježim velespoštovanjem

Fran Primožič, jermenar,

Sv. Petra cesta št. 34, Ljubljana.

33 15-13

Naznanilo in priporočilo.

Naznanjam častiti duhovščini, slavnemu občinstvu in sploh svojim cenjenim in spošto-
vanim gostom, da sem se

preselil

iz restavracije pri „Zlati ribi“ v Ribjih ulicah

v gostilni dvor „Virant“, sv. Jakoba trg št. 2.

Vsem svojim častitim gostom se zahvaljujem za obilno skazano mi naklonjenost v
prejšnjih prostorih ter se nadalje priporočam za mnogobrojni obisk.

Skušal bodem svoje častite goste zadovoljiti s pristnim dolenjskim in bizeljskim vinom,
z izbornim Kozlerjevo-carskim pivom ter s prav ukusno prirejenimi gorkimi in mrzlimi jedili.

Priporočam posebno prenovljene in snažne spalne sobe.

Istotam sprejmo se tudi gospodičine in dekleta v poduk za kuho.

Z odličnim spoštovanjem

France Rozman.

Gosp. lekarnarju Piccoli-ju

v Ljubljani.

Podpisani usoja si Vašemu blagorodju uljudno naznaniti, da rabi poslano tinkturo za želodec (Tinctura Rhei composita G. Piccoli) z izvrstnim uspehom proti želodčnemu in kataru v črevesih, isto tako tudi proti jetrnim in žolčnim izlivanjem.

Bolnišnica usmiljenih bratov.

Gradec, dne 2. februarija 1897.

Provincijal

brat Emanuel Leitner.

nadzdravnik.

232 100—97

Izvir: Giesshübl Sauerbrunn, želez. postaja, zdravilno kopališče pri Karlovi varh. Prospekti zastoj in franko.

Proti katarom

sopilnih organov, pri nahodu, hripavosti in vratnih oteklinah zdravniško priporočana je 1—9 II.

MATTONIJEVE
GISSHÜBLER
najčistije lužne
KISELINE

katera se z vsp-hom rabi sama ali pomešana z gorkim mlekom.

Ta miloraztapljajoče, osvežujoče in pomirljivo deluje, pospešuje ločitev sleza in se v taci slučajih posebno dobro obnese.

Henrik Mattoni v Giesshübl Sauerbrunn.

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih specerijskih prodajalnicah in trgovinah z jestvinami in vinom.

VABILO

na

REDNI OBČNI ZBOR

„Hranilnice in posojilnice v Košani,

registr. zadruga z neomejeno zavezo“,

ki bo

dne 13. marca 1898 ob 3. uri popoldne

v šoli pri sv. Mihaelu ob Nadanjemselu.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo računskega pregledovalca.
3. Potrjenje računa za leto 1897.
4. Volitev načelstva, računskega pregledovalca in njegovega namestnika.
5. Razni nasveti.

Pri Sv. Mihaelu ob Nadanjemselu,
dne 23. februarija 1898.

142 1—1

Načelstvo.

Mestna hranilnica v Kranji

urađuje za stranke s 1. marcem 1898 pričeniš

vsaki dan,

izvemši nedelje in praznike, od 9. do 12. ure dopoldne, ob smanjih in tržnih dneh pa od 9. do 12. ure dopoldne in od 2. do 4. ure popoldne.

Ta hranilnica plačuje ulagateljem tudi po novem letu

4% obresti

od njihovih ulog, torej brez odbitka novega rentnega davka, katerega bo hranilnica plačevala iz lastnega. 144 1—1

100 do 300 gld.

na mesec lahko pošteno zasluži sleherni ter povsod brez zgube, ako hoče prodajati postavno dopuščene srečke in državna pisma.

Ponudbe na Ludovika
Oesterreicher, Budapest VIII,
Deutschgasse 8. 459 10-5
96 10—4

Prijatelji slovenske akad. mladine, naročite se na

„ZORO“,

ki je glasilo slov. katol. akadem. dijaštva.

Cena: Za nedijake 1 gld., za dijakke 60 kr.

Upravnik: Pavel Marija Valjavec, stud. iur.,
Dunaj, V., Matzleinsdorferstrasse 76, IV., 30.

St. 7174.

151 3—1

Ustanova za vojaške sirote.

Pri podpisnem magistratu podeliti je za tekoče leto Josip Sühnlovo ustanovo za vojaške sirote v znesku 37 gld. 80 kr.

Pravico do te ustanove imajo uboge sirote vojaškega rodu, naj bodo zakonske ali pa nezakonske, in je vložiti prošnje za podelitev te ustanove do 10. marca letos pri magistratu vložnem zapisniku.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,

dne 24. februarija 1898.

Vabilo.

Zaradi nesklepčnosti občnega zbora „Hranilnice in posojilnice v Vipavi“ dne 20. t. m. sklican je v smislu § 33 pravil

drugi občni zbor

v nedeljo, dne 13. marca t. l., ob 4. uri popoldne v posojilnično pisarno v Vipavi s prejšnjim dnevnim redom, h kateremu se p. n. gg. člani uljudno vabijo.

Ob enem se tudi naznani, da se bodo obrestovale hranilne vloge kakor dosedaj po

4½ odstotka

brez odbitka rentnega davka.

143 1—1

Načelnistvo.

Slavnemu p. n. občinstvu in prečast. duhovščini uljudno naznanjam, da izvršujem

ključavničarski obrt

ter se priporočam za vsa v to stroko spadajoča dela, osobito pa za napravo

štedilnih ognjišč, ograj itd.

po kolikor le mogoče najnižjih cenah.

Ako kdo cenjenih naročnikov ne more priti osebno k meni, blagovoli mi poslati dopisnico in pridem takoj sam k njemu.

Z najodličnejšim spoštovanjem

Janez Smolè,

ključavničar.

(61) 10—7

Opekarska cesta št. 11 v Ljubljani.

Naznanilo.

Slavnemu občinstvu uljudno naznanjam, da odpotujem za 6 tednov v krojaški kurz na Dunaj vsled ministerske odredbe. Za moje odsotnosti nadomestoval me bo g. Videmšek. Prosim uljudno istemu ravno tako naklonjenost izkazovati, kakor se je meni, za kar se tem potom prisrčno zahvaljujem proseč nadaljnjih naročil.

Z odličnim spoštovanjem

Josip Krapeš,

118 3—3

krojaški mojster v Vipavi.

Edini

dežnik,

ki se pri zgibanju nič ne poškoduje, je na patentiran način narejeni 145 25-1

Patent Satin de Chine

(ne zamenjati z navadnim Satin de Chine),

Ta dežnik je popolnoma nepremočljiv in stalne barve, podoben najfinejši svilati omreli. Blagó se ne zgubani, ko je mokro, ampak ostane lepo napeto.

Kdor si kupi tak dežnik, nikoli več ne mara drugega.

V Ljubljani te dežnike prodaja edini

JOSIP VIDMAR, dežnikar.

Vsak teh dežnikov ima na notranji strani tole patentno znamko:

☆ O M & C ☆
K.K. Patent 46-2511

Vsako ponarejanje ali posnemanje patentne znamke se sodnijsko zabranja. — Natanko je paziti na patentno številko. Nijeden drugih dežnikov nima tako izvrstnih svojstev.

Vsega ozira vreden

ter domač izdelek je iz kranjskih planinskih rastlin
napravljeni liker 272 1

„Triglav“

J. Klauer-ja v Ljubljani.

Po svoji čistosti in veliki zdravilni moči za želodec je ta žganjina vsega priporočevanja vredna. Kot krepcalno pijačo naj bi imeli ta liker v vsakem gospodinjstvu.

Na prodaj je v lekarnah gg. G. Piccoli in Ubald pl. Trnkóczy, kakor tudi večinoma pri vseh prodajalcih delikates in v specerijah. 99 25—5

Preč. duhovščini
uljudno priporočam
svoje delavnico

na

slikarstvo na

steklu,

zlasti za izdelovanje

cerkvenih oken

z ometno slikarstvo

Ed. Stuhl

v Gradu.

Annenstrasse 35.

Najboljša sprila

čala in pohvale

za izvršena dela

razpošiljam na

zahtevo.

500 52—31

Katol. Bukvarna v Ljubljani priporoča:
Koledar katol. tiskovnega društva
za l. 1898, namenjen zlasti slovenski duhovščini, obsega tudi „imenik učencev“ za več ko 400 šolarjev. Nedom stane krasno vezan gld. 1-20.
Premisljevanje o življenju našega Gospoda Jezusa Kristusa za vse dnevne čeleste leta. — Spisal o. Brnec Vercunysse, duhovnik D. J.; preložil lavantinski bogoslovci. — I. zvezek (od 1. prosinca do 30. rožnika) velja broš 1 gld 50 kr., po pošti 10 kr. več. — Drugi del izide okoli Velike noči.

Delavnica kleparskih, ključarskih,

ANTON BELEC

Št. Vid nad Ljubljano

izdeluje ter ima v zalogi

cerkvene svetilnice ali stalnice

dve po 793 15

iz kositarja 12, 15, 18, 20 gld., iz medenine 22, 24, 28, 32 gld., iz topaka 40, 50 gld.,

obhajilne svetilnice

iz kositarja po 2 gld., iz medenine po 5, 8, 10 gld.

pušice z zvončki

za pobiranje miloščne, iz kositarja po 1-50 gld., iz medenine 5 gld.

štedilna železna ognjišča

vsa železna in tudi razna za vzladi.

!! Pokrivanje zvonikov !!

Barvane zvonikov

napeljevanje strešnih žlebov in strelododov.

Razne želez. ograje, vrata, omrežja za pokopališča id.

S kritevjo zvonikov prevzema ob enem tudi tesarska dela.

kovino-tiskarskih, stavbenih in galanterijskih del.

Usojam se najuljudneje naznaniti, da sem z današnjim dnem

odprl

trgovino s prekajenim mesom

v Komenskega ulici št. 14

združeno

s sejmskim prodajališčem v šolskem drevoredu

kjer se bodo dobivale vsak dan sveže cerveladi, dunajske in kranjske klobase, dalje klobasice za péči, jetrne in krvave klobase, gnjati in drugo prekajeno meso, dalje špeh, paprika, hamburški in sveži špeh, domača in ogerska namizna mast, vse v izborni kakovosti.

Zagotavljajoč najsolidnejšo postrežbo, prosi za obilna naročila

Albin Andretto,

trgovec s prekajenim mesom

v Ljubljani, Komenskega ulica šte. 14.

150 3—1

HERBABNY-jev podfosfornasto-kisli apneno-železni sirup.

Ta 28 let z največjim uspehom rabljeni prsni sirup raztaplja slez, upokojuje kašelj, pomanjšuje pót, daje slast do jedi, pospešuje prebavljanje in redilnost, telo jači in krepi. Železo, ki je v sirupu v lahko si prisvajajoči obliki, je jako koristno za narejanje krvi, razstopljive fosforno-apnene soli, ki so v njem, pa posebno pri slabotnih otrocih pospešujejo narejanje kostij.

Cena steklenici je 1 gld. 25 kr., po pošti 20 kr. več za zavijanje. (Polsteklenic ni.)

Prosimo, da se vedno izrecno zahteva Herbabny-jev apneno-železni sirup. Kot znak izvora se nahaja v steklu in na zamašku ime „Herbabny“ vtisnjeno z vzvišenimi črkami in nosi vsaka steklenica poleg stoječo uradno registrov. varstveno znamko, na katero znamenja naj se blagovoli paziti.

239 4 Osrednje skladišče:
Dunaj, lekarna „zur Barmherzigkeit“
VII.1, Kaiserstrasse 73 in 75.
V zalogi skoro v vseh lekarnah na Dunaju in v kronovinah.

Domača umetnost!

Podobarski i pozlatarski
ateljé

Andrej Rovšek

v Ljubljani, Kolodvorske
ulice 32—34

se priporoča prečast. du-
hovščini in cerkvenim
predstojništvom v naro-
čila na izdelovanje

oltarjev

iz lesa v poljubnem slogu,

kipov

in

svetniških soh

iz gipsa, kamna, lese-
nih itd.

Oltarne skupine

iz različnega materiala.

Blagorodnemu gospodu Andreju Rovšek-u,
podobarju in pozlatarju

v Ljubljani.

Altar, ki ste ga naredili za podružno cerkev v Lučih, župnije Zálinske, je prav lepo in trpežno delo, katero dela svojemu mojstru vso čast. Altar ne naredi samo v obče na gledalca prav prijetnega utisa, ampak so tudi posamezni deli pravilno, natančno in trpežno izdelani.

Žalina, dné 1. avgusta 1897.

505 52—31

Josip Novak, župnik.

Stotisočero

družin vsak dan

posebno

rado pije

Živijo!

Kathreiner- Kneippovo sladno kavo

Prosta zdravju škodljivih snovij bobove kave ima edino Kathreiner-Kneippova sladna kava te dišavo in prijetni ukus. Ker pospešuje tek in je lahko prebavljiva, se Kathreiner-Kneippova sladna kava izkazuje že leta jednako dobro za odrasle in otroke. Z ozirom na zdravje in varčnost bi pristne „Kathreiner-jeve“ kave ne smelo nedostajati v nobenem gospodinjstvu.

Svari se pred ničvrednimi ponaredbami.

1 e 20 5—4

Usojava si uljudno naznaniti, da sva prevzela

generalno zastopstvo meščanske pivovarne v Plznu

(ustanovljene leta 1842) za Kranjsko, Spodnje Štajersko, za izvoz v Dalmacijo, Grško in orijent, ter da bodeva odprla najino zalogo dné 1. sušca t. l.

Pravočasno bodeva naznanila, v katerih prostorih bodo točili to pivo ter je prodajali v steklenicah.

Ljubljana, dné 24. svečana 1898.

Velespoštovanjem

GORUP & SCHITNIK.

147 2—1

Dunajska borza.

Dné 25. februvarija.

Skupni državni dolg v notah	102 gld. 50 kr.
Skupni državni dolg v srebru	102 „ 40 „
Avstrijska zlata renta 4%	122 „ 95 „
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	102 „ 75 „
Ogerska zlata renta 4%	122 „ 45 „
Ogerska krona renta 4%, 200 kron	99 „ 50 „
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	930 „ — „
Kreditne delnice, 160 gld.	364 „ — „
London vista	120 „ 15 „
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	58 „ 72 1/2 „
20 mark	11 „ 75 „
20 frankov (napoleonor)	9 „ 53 „
Italijanski bankovci	45 „ 20 „
C. kr. cekini	5 „ 67 „

Dné 25. februvarija.

4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	162 gld. — kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	160 „ 50 „
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	190 „ 50 „
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	100 „ 10 „
Tisine srečke 4%, 100 gld.	140 „ 50 „
Dunavske vravnarne srečke 5%	130 „ 75 „
Dunavsko vravnarno posojilo l. 1878	109 „ — „
Posojilo goriškega mesta	112 „ 50 „
4% kranjsko deželno posojilo	98 „ 30 „
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	99 „ — „
Priporitetne obveznice državne železnice	227 „ — „
„ južne železnice 3%	185 „ — „
„ južne železnice 5%	127 „ 10 „
„ dolenskih železnice 4%	39 „ 50 „

Kreditne srečke, 100 gld.	200 gld. — kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	168 „ — „
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	20 „ 10 „
Rudolfove srečke, 10 gld.	27 „ 50 „
Salmove srečke, 40 gld.	80 „ — „
St. Genois srečke, 40 gld.	80 „ — „
Waldsteinove srečke, 20 gld.	59 „ — „
Ljubljanske srečke	22 „ 75 „
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	161 „ — „
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	3440 „ — „
Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	426 „ — „
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	80 „ — „
Splošna avstrijska stavbinska družba	116 „ 50 „
Montanska družba avstr. plan.	151 „ 90 „
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	179 „ — „
Papirnih rubljev 100	127 „ 25 „

S 1. januarjem 1898 se je pričelo novo celoletno naročevanje!
„MERCUR“ Avtentično oznanilo žrebanja tu in inozemskih loterijskih srečk, izkaz vseh izžrebanih državnih in zasebnih obligacij.
 Brezplačni privržek „Finanzielles Jahrbuch“, ki obsega znamenje vseh izžrebanih srečk.
 Naročuje se najprimerneje s poštnimi nakaznicami pri vseh c. in kr. poštah in pri administraciji „Mercur“, Dunaj, I. Wollzeile 10.
2 gld. 60
 celoletna naročnina.